

**POWIATOWA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
POWIATU ROPCZYCKO-SĘDZISZOWSKIEGO
NA LATA 2021-2027**

ROPCZYCE 2021

Spis treści:

I. Wprowadzenie	3
II. Sytuacja społeczna powiatu ropczycko-sędziszowskiego	5
1. Charakterystyka powiatu ropczycko-sędziszowskiego	5
2. Sytuacja demograficzna	7
3. Zdrowie i opieka zdrowotna	9
4. Edukacja i placówki oświatowe	11
5. Organizacje pozarządowe	13
6. Bezpieczeństwo publiczne	15
III. System pomocy społecznej w powiecie ropczycko-sędziszowskim	17
1. Główny zakres działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach	18
2. Pozostałe zasoby pomocy społecznej w powiecie ropczycko-sędziszowskim	21
3. Wydatki na pomoc społeczną w powiecie ropczycko-sędziszowskim	24
IV. Identyfikacja problemów społecznych w powiecie ropczycko-sędziszowskim	25
1. Ubóstwo	27
2. Bezrobocie	30
3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba	40
4. Potrzeba ochrony macierzyństwa; bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	56
5. Sytuacje kryzysowe i problem przemocy w rodzinie	63
V. Analiza SWOT	69
VI. Cele strategiczne i operacyjne	74
1. Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej	74
2. Wsparcie osób z niepełnosprawnością i starszych	76
3. Ograniczenie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy w powiecie ropczycko-sędziszowskim	79
4. Wspieranie osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym z powodu przemocy w rodzinie i uzależnienia	80
5. Rozwój instytucji pomocy społecznej powiatu oraz propagowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	82
VII. Monitoring i ewaluacja	84
VIII. Zakończenie	85

I. Wprowadzenie

Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004 roku (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1876) nakłada na powiat obowiązek przygotowania strategii rozwiązywania problemów społecznych. Art. 19 ustawy stanowi: „*Do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*”.

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027 jest dokumentem, który wyznacza kierunki rozwoju polityki społecznej powiatu w celu zaspokojenia najważniejszych potrzeb jego mieszkańców, wynikających z przeprowadzonej wcześniej diagnozy problemów społecznych. Dokument zakłada koordynację działań i współpracę partnerów społecznych – instytucji i organizacji pozarządowych – we wspólnym celu, jakim jest stworzenie sprawnego i odpowiedniego do potrzeb systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Do opracowania niniejszej *Strategii* Uchwałą Nr LXXVI/520/2020 Zarządu Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego z dnia 21 kwietnia 2020 roku powołany został Zespół ds. opracowania *Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027*. W skład Zespołu weszli przedstawiciele:

- Rady Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego,
- gmin: Ropczyce, Sędziszów Małopolski, Iwierzycy, Ostrów, Wielopole Skrzyńskie,
- instytucji tj.:
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach,
- Domów Pomocy Społecznej,
- Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- Centrum Integracji Społecznej,
- Środowiskowych Domów Samopomocy z terenu powiatu),
- Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ropczycach,
- Prokuratury Rejonowej,
- Sądu Rejonowego,

- Komendy Powiatowej Policji oraz

organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie powiatu tj.: Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Rodzinie *Nie bądź Obojętny* w Ropczycach, Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło Sędziszów Małopolski, Caritas Diecezji Rzeszowskiej.

Praca nad *Strategią* przebiegała w dwóch etapach. Pierwszy etap polegał na przeprowadzeniu diagnozy problemów społecznych pojawiających się w powiecie ropczycko-sędziszowskim. Odbывał się metodą desk research, dzięki której zebrane zostały dane ze wszystkich ośrodków pomocy społecznej oraz innych instytucji z terenu powiatu. Etap kolejny – na określeniu głównych kierunków polityki społecznej, celów pomocy oraz działań na rzecz grup wymagających wsparcia.

Praca Zespołu ds. opracowania *Strategii* na tym etapie polegała na:

- aktywnym, choć, z powodu stanu epidemicznego, zdalnym udziale w pracach nad sformułowaniem celów *Strategii*,
- konsultacjach wersji roboczej dokumentu,
- pisemnej konsultacji wersji elektronicznej *Strategii*,
- udostępnieniu projektu *Strategii* w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych.

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027 Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego składa się z dwóch części: diagnostycznej (opisowej) i strategicznej (zadaniowej).

Część diagnostyczna obejmuje:

1. Wprowadzenie: opis zastosowanej metodologii pracy nad dokumentem oraz analizę zgodności kierunków rozwoju Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego w zakresie pomocy społecznej z regionalnymi planami strategicznymi.
2. Ogólną charakterystykę powiatu ropczycko-sędziszowskiego.
3. Diagnozę zasobów powiatu w kontekście interdyscyplinarnego rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem instytucji pomocy społecznej na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego.
4. Identyfikację i opis najistotniejszych problemów społecznych, dotyczących mieszkańców powiatu
5. Analizę SWOT (mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń) w kontekście polityki i integracji społecznej.

Część strategiczna składa się z:

1. Określenia misji oraz celów strategicznych;
2. Celów szczegółowych (operacyjnych);
3. Harmonogramu realizacji poszczególnych działań;
4. Określenia zasad monitoringu i ewaluacji wdrożenia oraz aktualizacji strategii;
5. Propozycji źródeł finansowania zadań określonych w strategii.

Okres realizacji *Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego* przyjęto na lata 2021-2027.

Polityka społeczna powiatu ropczycko-sędziszowskiego jest spójna z *Wojewódzkim Programem Pomocy Społecznej na lata 2016-2023* Województwa Podkarpackiego, którego celem strategicznym jest *Zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji*, a cele operacyjne obejmują ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego w województwie, wspieranie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zwiększenie i rozwój oferty świadczeń pomocy społecznej dla seniorów, promowanie rozwoju infrastruktury pomocy społecznej oraz doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej i podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej. Powyższe cele potwierdzają dotychczasowe oraz proponowane obecnie kierunki rozwoju polityki społecznej w powiecie ropczycko-sędziszowskim, jak również wpisują się w działania zaplanowane w *Strategii Rozwoju Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2030*.

I. Sytuacja społeczna powiatu ropczycko-sędziszowskiego.

1. Charakterystyka powiatu ropczycko-sędziszowskiego.

Powiat ropczycko-sędziszowski usytuowany jest w południowo-wschodniej Polsce, na pograniczu terenów nizinnych Kotliny Sandomierskiej i terenów górzystych Pogórza Karpackiego, w zachodniej części województwa podkarpackiego. Usytuowanie powiatu na pograniczu dwóch, odmiennych pod względem budowy geologicznej i ukształtowania krain geograficznych, wpływa na jego bogactwo krajobrazowe, a także walory przyrodnicze oraz zróżnicowanie klimatu. Rejony północne - tereny nizinne, należą do klimatu podgórskich nizin i kotlin, natomiast południowe do skraju pasa górskiego, znacznie surowszego. Największą rzeką regionu jest Wielopolka, która płynie szeroką doliną i wykazuje duże wahania przepływów. Teren Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego należy do trzech jednostek geobotanicznych: Pogó-

rza Fliszowego, Pogórza Lessowego, Puszczy Sandomierskiej. Około 10 % powierzchni zajmują lasy, głównie zespoły jodłowo-bukowe z domieszką dębu, brzozy, sosny. Większe kompleksy leśne zachowały się w rejonie Okonina, Gnojnicy, Ocieki i Brzezin. Zwarte lasy sosnowe występują na północ od środkowego biegu Tuszynki. Przedgórze, to tereny bezleśne, w większości użytki rolne. Fragment gminy Wielopole Skrzyńskie w części Nawsia i Brzezin leży w granicach strefy ochronnej – Czarnorzecko - Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego, zajmującego ponad 25 tys. hektarów najpiękniejszych i najcenniejszych pod względem przyrodniczym partii Pogórza. Charakterystyczną cechą tego parku jest obecność pokrywy lessowej w północnej jego części oraz strefy przejściowej do pokryw fliszowych - w południowej.

Powiat ropczycko – sędziszowski od północy graniczy z powiatami mieleckim i kolbuszowskim, od południa ze strzyżowskim, od zachodu z dębickim, natomiast od wschodu z rzeszowskim. Przez teren powiatu przebiegają ważne szlaki komunikacyjne prowadzące ze wschodu na zachód Polski, które stanowią istotny element infrastruktury regionu.

W granicach administracyjnych powiatu znajdują się następujące gminy i miasta:

Gminy miejsko-wiejskie

- Ropczyce
- Sędziszów Małopolski

Gminy wiejskie

- Iwierzycy
- Ostrów
- Wielopole Skrzyńskie

Miasta

- Ropczyce
- Sędziszów Małopolski

Źródło: [www. Wikipedia.pl](http://www.Wikipedia.pl)

2. Sytuacja demograficzna

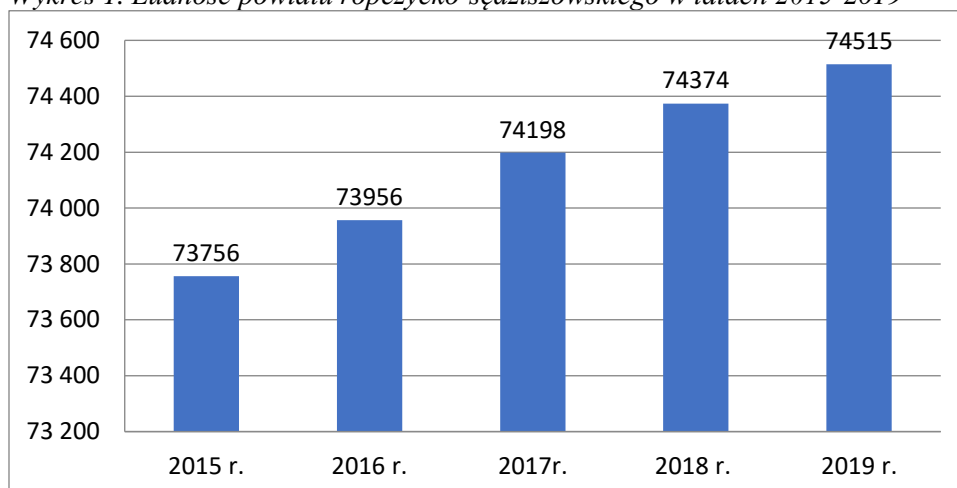
Powiat ropczycko-sędziszowski zajmuje 548,89 km² tj. (54831 ha) i jest zamieszkały przez 74 515 osoby, w tym 37 691 kobiet (50,58 % ogółu mieszkańców) i 36 824 mężczyzn (49,42 % ogółu mieszkańców). Gęstość zaludnienia wynosi około 136 osób na 1 km². Poniższa tabela przedstawia liczbę mieszkańców z podziałem na płeć oraz gęstość zaludnienia.

Tabela 1. Ludność powiatu ropczycko-sędziszowskiego w 2019 roku

	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Gęstość zaludnienia na 1 km ²
Powiat ropczycko-sędziszowski	74 515	37 691	36 824	136

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.XII.2019 r.)

Wykres 1. Ludność powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane przedstawione na Wykresie 1 świadczą o tym, że liczba ludności ma tendencję wzrostową. W roku 2015 liczba ludności w powiecie wynosiła 73 756 osób, w 2016- 73956 osób, w 2017-74198 osób, w 2018-74374 osób, 2019- 74515 osób.

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania ludności stwierdzić należy, że najwięcej mieszkańców w ramach powiatu zamieszkuje Gminie Ropczyce - 27 487 (36,89 % ogółu), mniej natomiast w Gminie Sędziszów Małopolskim - 23 784 (31,92%) oraz gminach: Wielopole Skrzyńskie – 8 151 (10,94%), Iwierzycy - 7 735 (10,38%) i Ostrów- 7 358 (9,87%).

Tabela 2. Ludność powiatu ropczycko-sędziszowskiego w podziale na gminy

JST	Ludność	% ludności powiatu
Powiat ropczycko-sędziszowski	74 515	100%
Ropczyce	27 487	36,89
Sędziszów Młp.	23 784	31,92
Wielopole Skrz.	8 151	10,94
Iwierzycy	7 735	10,38
Ostrów	7 358	9,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z danych statystycznych GUS wynika, że największą liczbę - 61,5 % ogółu - stanowi ludność w wieku produkcyjnym, 20,3% stanowi ludność w wieku przedprodukcyjnym i 18,3 % stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym.

Poniższa tabela przedstawia wybrane dane statystyczne dot. powiatu ropczycko-sędziszowskiego obejmujące lata 2016-2018 prezentowane na tle Województwa podkarpackiego.

Tabela 3. Wybrane dane statystyczne powiatu ropczycko-sędziszowskiego na tle województwa

Wybrane dane statystyczne	2016	2017	2018	Województwo 2018
Ludność	73 956	74 198	74 374	2 129 015
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	60,0	61,1	61,8	61,4
Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,1	12,1	12,3	10,1
Zgony na 1000 ludności	8,6	8,5	9,3	9,2
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,5	3,6	2,9	0,9
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,6	-0,7	-0,1	-1,3
Dochody ogółem budżetu powiatu na 1 mieszkańca w zł	941	1016	1267	1085
Wydatki ogółem budżetu powiatu na 1 mieszkańca w zł	925	1036	1369	1091
Turystyczne obiekty noclegowe	12	13	11	642
Liczba ludności na 1 przychodnie	2 054	1 726	1 730	1 732
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. Ludności	28	38	34	37
Odpady9 wytworzone w ciągu roku w tys.	30,4	37,7	12,1	814,7
Lesistość w %	25,1	25,2	25,2	38,3
Pracujący* na 1000 ludności	167	169	170	217
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	13,1	12,4	11,9	8,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3. Zdrowie i opieka zdrowotna

Dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego zapewniają zakłady opieki zdrowotnej. Są to zarówno publiczne jak i niepubliczne zakłady świadczące opiekę medyczną. Podstawowym profilem działalności Zespołu Opieki Zdrowotnej w Ropczycach jest wykonywanie działalności leczniczej poprzez świadczenia zdrowotne. Są to w szczególności:

- podstawowa opieka zdrowotna (POZ),
- nocna i świąteczna opieka zdrowotna,
- ambulatoryjna opieka specjalistyczna (AOS),
- leczenie szpitalne,
- opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień,
- rehabilitacja lecznicza,
- świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze,

- ratownictwo medyczne,
- Medycyna Pracy – indywidualne umowy z firmami.

Usługi świadczone są w ramach następujących jednostek organizacyjnych:

- 1) Szpital Powiatowy im. Św. Ojca Pio w Sędziszowie Małopolskim, ul. Wyspiańskiego 14,
- 2) Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, Sędziszów Małopolski, ul. Wyspiańskiego 14,
- 3) Przychodnia Rejonowa w Ropczycach, ul. Ks. Kard. St. Wyszyńskiego 54:
- 4) Filia Przychodni Rejonowej w Ropczycach, ul. Armii Krajowej 4,
- 5) Filia Przychodni Rejonowej w Ropczycach, Lubzina 223,
- 6) Filia Przychodni Rejonowej w Ropczycach, Niedźwiada 10,
- 7) Przychodnia Rejonowa w Sędziszowie Małopolskim, Sędziszów Małopolski, ul. 3 Maja 2, ul. Wyspiańskiego 14:
- 8) Filia Przychodni Rejonowej w Sędziszowie Małopolskim, Będziemyśl 34;
- 9) Filia Przychodni Rejonowej w Sędziszowie Małopolskim, Bystrzyca 34;
- 10) Filia Przychodni Rejonowej w Sędziszowie Małopolskim, Czarna Sędziszowska 144;
- 11) Filia Przychodni Rejonowej w Sędziszowie Małopolskim, Iwierzycy 81;
- 12) Filia Przychodni Rejonowej w Sędziszowie Małopolskim, Zagorzyce 190;
- 13) Ratownictwo Medyczne. Miejsce stacjonowania karetek według planu zabezpieczenia ustalonego przez Wojewodę Podkarpackiego (Ropczyce, Sędziszów Młp., Wielopole Skrzyńskie).

Usługi podstawowej opieki zdrowotnej udzielane są w sposób kompleksowy przez lekarza, pielęgniarkę, położną, higienistkę szkolną na podstawie zawartej umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-18:00. Świadczenia wykonywane są w dwóch przychodniach rejonowych (Ropczyce, Sędziszów Młp.) oraz ośmiu filiach rozmieszczonych na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego.

Tabela 4. Liczba pacjentów zapisanych do lekarza, pielęgniarki, położnej, higienistki szkolnej w ZOZ Ropczyce - stan na 31.12.2019 r.

Rodzaj usługi medycznej	Liczba pacjentów
Lekarz	31 610
Pielęgniarka	39 328
Położna	22 624
Higienistka szkolna	9 300

Źródło: Raport o stanie powiatu ropczycko-sędziszowskiego za 2019r.

W 2019 r. w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w ZOZ Ropczyce zostało udzielonych 137 346 porad. W celu zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu

świadczenia w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej udzielane są w Ropczycach i w Sędziszowie Młp. od poniedziałku do piątku w godz. 18:00- 8:00 oraz całodobowo w dni wolne od pracy i święta.

W ramach Szpitala Powiatowego im. Św. O. Pio w Sędziszowie Młp. działają następujące oddziały:

- Oddział Chorób Wewnętrznych - 40 łóżek,
- Oddział Neurologii – 28 łóżek,
- Oddział Chirurgii Planowej – 13 łóżek,
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Leczenia Bólu- 4 łóżka.

Oddział Chorób Wewnętrznych oraz Oddział Neurologii działają w ramach „sieci” szpitali, natomiast Oddział Chirurgii Planowej jest oddziałem odrębnie kontraktowanym z NFZ.

Tabela 5. Ruch chorych w Szpitalu Powiatowym w roku 2019

Ruch chorych	Nazwa oddziału			
Liczba pacjentów	Chorób Wewnętrznych Oddział	Oddział Neurologii	Oddział Chirurgii Planowej	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Przyjęci	2 177	1 172	716	56
Osobodni	12 790	5 708	1 362	918
Średni czas pobytu chorego [dni]	5,97	4,96	1,91	17,65
% obłożenie oddziału	87,6	55,85	28,70	62,88

Źródło: Raport o stanie powiatu ropczycko-sędziszowskiego za 2019r.

W budynku Szpitala Powiatowego im. Św. O. Pio w Sędziszowie Młp. mieści się Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy, który posiada 38 łóżek zakontraktowanych z NFZ.

Tabela 6. Ruch chorych w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w 2019 roku.

Ruch chorych	2019 r.
Leczonych	499
Przyjętych	41
Wypisanych	5
Zgonów	34
Osobodni	13 888
Obłożenia oddziału	100,02%

Źródło: Raport o stanie powiatu ropczycko-sędziszowskiego za 2019r.

Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej działające w powiecie:

- 1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PIOMAR Matoga J.M., Bodziany P.M. w Ropczycach,
 - 2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MED - Dziuban i Ślęzak w Ostrowie,
 - 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Przychodnia Rodzinna" Sp.j. J. Waśko T. Marnik R. Marć w Sędziszowie Małopolskim,
 - 4) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej LIDER Przychodnia lekarzy rodzinnych w Sędziszowie Młp.,
 - 5) CM Medyk – Przychodnia Medycyny Pracy w Sędziszowie Małopolskim,
 - 6) Centrum Medyczne Medyk w Łączkach Kucharskich,
- i inne w tym również liczne gabinety stomatologiczne i rehabilitacyjne.

4. Edukacja i placówki oświatowe

Na terenie powiatu mamy dobrze rozwiniętą infrastrukturę oświatową, w roku 2020 funkcjonowało:

- 22 przedszkola,
- 74 oddziały przedszkolne prowadzone przy szkołach podstawowych,
- 2 punkty przedszkolne,
- 44 szkoły podstawowe, na które składa się 412 oddziałów,
- 3 licea ogólnokształcące,
- 3 technika,
- 3 branżowe szkoły I stopnia.

Powiat Ropczycko-Sędziszowski jest organem prowadzącym dla 7 szkół i placówek oświatowych, którymi są:

1. Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Ropczycach,
2. Liceum Ogólnokształcące im. ks. Piotra Skargi w Sędziszowie Małopolskim,
3. Zespół Szkół im .ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach,
4. Zespół Szkół Agro –Technicznych im. Wincentego Witosa w Ropczycach,
5. Zespół Szkół Technicznych im. prof. Karola Olszewskiego w Sędziszowie Małopolskim,
6. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ropczycach,
7. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ropczycach,

Przy Zespole Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach działa internat oraz warsztaty szkolne.

Aktualnie w szkołach prowadzonych przez Powiat Ropczycko-Sędziszowski uczy się ponad 3100 uczniów.

Na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie może zdobywać wiedzę w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Ropczycach.

Szkoły i placówki niepubliczne wpisane do ewidencji szkół i placówek niepublicznych, prowadzonej przez Starostę Ropczycko-Sędziszowskiego:

1. Niepubliczny Zespół Szkół w Ropczycach ul. Konopnickiej 2, 39-100 Ropczyce,
2. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna EDUMED 39-102 Lubzina, Brzezówka 164,
3. EDU –ALL Brzezówka 164, 39-102 Lubzina,
4. BOTUS Consulting Training Services 39-102 Lubzina 311,
5. Centrum Szkoleń Anna Sroka Okonin 19a, 39-100 Ropczyce,
6. Kancelaria Prawna Teresa Curzytek ul. Mickiewicza 132 A, 39-100 Ropczyce,
7. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna ZUZIA w Ropczycach ul. Floriana 1, 39-100 Ropczyce,
8. Akademia Rozwoju Bezpieczeństwa M&M Prestige Sp. z o.o. ul. Piekarska 2, 39-120 Sędziszów Młp.,
9. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna NEURONEK – ul. Jana Pawła II 3, Sędziszów Młp.,

Tabela 7. Szkolnictwo w powiecie ropczycko-sędziszowskim w roku szkolnym 2018/2019

Charakterystyka szkolnictwa	Wartości liczbowe w roku szkolnym 2018/2019r.
Szkoły podstawowe	46
w tym specjalne	1
Gimnazja	4
Szkoły ponadgimnazjalne i policealne	11
Uczniowie w szkołach podstawowych	6362
w tym specjalnych	52
gimnazjalnych	773
w tym specjalnych	6

Branzowych I stopnia (łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych)*	130
liceach ogólnokształcących	814
technikach i ogólnokształcących szkołach artystycznych **	1604
policealnych	13

*Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy

**Dających uprawnienia zawodowe

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5. Organizacje pozarządowe

Powiat współpracuje z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003r. Za priorytetowe zadania Powiatu do realizacji w roku 2020 we współpracy z organizacjami przyjmuje się:

- 1) udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa,
- 2) wspieranie edukacji publicznej, oświaty i wychowania,
- 3) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i turystyki,
- 4) działania na rzecz osób niepełnosprawnych:
 - a) wszelkiego rodzaju działania na rzecz osób niepełnosprawnych i zwiększenie aktywności zawodowej tych osób,
 - b) zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do rehabilitacji,
 - c) współpraca z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
 - d) pomoc rodzinom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie,
 - e) działania na rzecz dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki i ochrony przed marginalizacją społeczną,
 - f) podejmowanie działań mających na celu niwelowanie barier informacyjnych i w komunikowaniu się,
 - g) prowadzenie działalności wspierającej rodziny osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez szkolenia, pomoc psychologiczną, prawną, itp.,
 - h) prowadzenie działań ukierunkowanych na poradnictwo dotyczące problemów i uprawnień osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
 - i) wspieranie działań na rzecz rozwijania aktywności, zainteresowań i uzdolnień osób niepełnosprawnościami,

- j) organizowanie lokalnych i regionalnych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych o charakterze integracyjnym, k) promocja i organizacja wolontariatu na terenie Powiatu,
- l) wspieranie aktywności ludzi starszych oraz zapobieganie marginalizacji osób w podeszłym wieku.
- 5) ekologia i ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
- 6) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- 7) w zakresie promocji i ochrony zdrowia:
 - a) podejmowanie działań mających na celu poprawę zdrowia, sprawności i jakości życia mieszkańców Powiatu,
 - b) organizowanie i wspieranie przedsięwzięć z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnień,
 - c) upowszechnianie wiedzy dotyczących chorób nowotworowych, cywilizacyjnych oraz wspieranie działań edukacyjnych i profilaktycznych w tym zakresie,
 - d) podejmowanie działań służących popularyzacji zachowań prozdrowotnych,
 - e) popularyzowanie idei honorowego krwiodawstwa oraz zasad udzielania pierwszej pomocy.

W zakresie zadań w obszarze pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach w roku 2019 współpracowało z następującymi organizacjami pozarządowymi:

- 1) Caritas Diecezji Rzeszowskiej,
- 2) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną koło w Sędziszowie Młp.,
- 3) Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Ropczycach,
- 4) Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych z Domu Pomocy Społecznej w Lubzinie,
- 5) Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych SPES,
- 6) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie – Nie bądź obojętny.

6. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców w powiecie ropczycko - sędziszowskim czuwają następujące służby, inspekcje i straże:

– Komenda Powiatowa Policji w Ropczycach z podległą jednostką tj. Komisariatem Policji w Sędziszowie Młp. oraz Posterunkiem Policji w Wielopolu Skrzyńskim,

- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ropczycach oraz 10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych po dwie z każdej gminy wchodzącej w skład powiatu ropczycko-sędziszowskiego,
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Ropczycach,
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ropczycach,
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Ropczycach.

Dokonywanie oceny zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców w powiecie należy do zadań Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego powoływanej przez Starostę Ropczycko – Sędziszowskiego, w skład której wchodzi przedstawiciele powiatowych służb, inspekcji i straży.

Największa liczba przestępstw w roku 2019 była odnotowywana na terenie dużych skupisk ludzi tj. w miastach Ropczyce i Sędziszów Małopolski. Na terenie powiatu ropczycko – sędziszowskiego w 2019 roku zostało stwierdzonych ogółem 772 przestępstwa, czyli o 225 przestępstw więcej niż w roku 2018, kiedy odnotowano ich 547. Jeżeli chodzi o przestępstwa kryminalne – w tej kategorii zostało stwierdzonych 462, a więc nastąpił wzrost o 135 przestępstwa

w porównaniu do roku 2018, kiedy zarejestrowano 327 przestępstw. W 2019 roku osiągnięto wskaźnik wykrywalności ogólnej na poziomie 79,04% (w 2018 r. – 78,2%) oraz wskaźnik wykrywalności kryminalnej na poziomie 74,68% (w 2018 r. – 72,1 %). Analizie poddano przestępstwa stwierdzone w tych kategoriach, które stanowią największy, procentowy udział we wszystkich stwierdzonych przestępstwach na terenie powiatu, a zarazem są wyjątkowo uciążliwe dla lokalnej społeczności. Przedstawia się to następująco:

Tabela 8. Liczba przestępstw na terenie powiatu według kategorii

Kategoria przestępstwa	Liczba przestępstw w 2019 roku	Liczba przestępstw w 2018 roku	Wskaźnik dynamiki w %*	Wzrost/spadek w liczbach bezwzględnych	Wsk. wykrywalności w % (2019r.)
Ogólnie	772	547	141,1%	+225	79,04%
Przestępstwa kryminalne	462	327	141,3%	+135	74,68%
Kradzież cudzej rzeczy	59	64	92,2%	-5	40,68%
Kradzież z włamaniem	80	47	170,2%	+33	43,75%
Rozbój, wymuszenie rozbójnicze	1	0	---	+1	---
Przestępstwa gospodarcze	143	85	168,2%	+58	74,13%

Przestępstwa narko-tykowe	53	28	189,3%	+25	100%
Kierowanie pojaz- dem w stanie nie- trzeźwości	53	80	66,3%	-27	100%

* Wskaźnik dynamiki - jest to iloraz odpowiadających sobie liczb w roku bieżącym i ubiegłym lub w innych okresach porównawczych, wyrażony w procentach.

Źródło: Ocena stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego w 2019r.

Jak wynika z przedstawionych danych statystycznych, w porównywanym okresie, ogólna liczba przestępstw, jak również w większości kategorii uległa znacznemu wzrostowi.

Analizując ilość wszczętych postępowań przygotowawczych w tzw. 7 wybranych kategoriach (dotyczy to przestępstw: bójka lub pobicie, przestępstwa rozbójnicze, kradzieże z włamaniem, kradzieże mienia i kradzieże samochodów, uszczerbek na zdrowiu oraz uszkodzenie mienia) należy zauważyć, że na przestrzeni lat 2015 – 2019 ilość wszczęć do 2018 r., ulegała zmniejszeniu. Natomiast w 2019 roku wzrosła o 21 w odniesieniu do roku poprzedniego i wyniosła 199 postępowań przygotowawczych (182 przestępstwa stwierdzone).

W 2019 roku na drogach powiatu ropczycko - sędziszowskiego odnotowano spadek liczby zdarzeń drogowych, w tym zarówno kolizji drogowych jak i wypadków drogowych, natomiast nastąpił wzrost liczby ofiar śmiertelnych. W 2019 roku na drogach powiatu ropczycko – sędziszowskiego stwierdzono ogółem 40 wypadków drogowych (w 2018 r. – 46). W zaistniałych zdarzeniach drogowych odnotowano 4 ofiary śmiertelne (w 2018 r. – 1), natomiast 59 osób doznało obrażeń ciała (w 2018r. – 62). W 2019 roku odnotowano również 524 kolizje drogowe (w 2018 r. – 546).

Na podstawie przedstawionych powyżej danych można stwierdzić, iż stan bezpieczeństwa na terenie powiatu ropczycko – sędziszowskiego, dzięki działaniom podejmowanym przez funkcjonariuszy policji jest na dobrym poziomie. Pomimo wzrostu ogólnej liczby przestępstw w podstawowych kategoriach przestępczości, które są najbardziej uciążliwe dla mieszkańców powiatu, nastąpił wzrost ich wykrywalności. Współczynnik zagrożenia przestępczością, który jest realnym odzwierciedleniem stanu bezpieczeństwa na danym terenie wyniósł w 2019 roku – 105,6 co świadczy o tym, że powiat ropczycko – sędziszowski jest bezpiecznym regionem woj. podkarpackiego (125,2).

III. System pomocy społecznej w powiecie ropczycko-sędziszowskim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach zostało powołane Uchwałą Nr XVI/93/2000 Rady Powiatu Ropczycko - Sędziszowskiego z dnia 28 czerwca 2000 roku. Centrum realizuje zadania własne powiatu, zadania zlecone oraz zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne w zakresie pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

1. Główny zakres działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

PCPR wykonuje zadania własne powiatu i zadania zlecone przez administrację rządową, określone przede wszystkim w:

1. Ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
2. Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
3. Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.,
4. Ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społ. oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
5. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach działają:

- Zespół do spraw obsługi finansowo-księgowej
- Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej,
- Zespół ds. pomocy instytucjonalnej i osób niepełnosprawnych,
- Dział do spraw obsługi i realizacji projektów
- Samodzielne stanowisko do spraw administracyjnych i BHP
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Powiatowa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych,
- Powiatowa Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Baza”,

Przy Centrum działa Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Główny zakres działalności PCPR realizowany przez poszczególne zespoły lub jednostki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Główny zakres działalności PCPR

Rodzaj działalności	Główne zadania
Pieczka zastępcza	1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny

	<p>zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;</p> <ol style="list-style-type: none">2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo- -wychowawczej typu rodzinnego;6. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;7. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;11. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;12. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;13. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;14. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
--	---

	<ol style="list-style-type: none"> 15. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego; 16. Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji; 17. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy; 18. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających; 19. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku; 20. Usamodzielnianie osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo- wychowawcze. 21. Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych; 22. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
Pomoc społeczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umieszczanie osób w domach pomocy społecznej, 2. Udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych w ramach działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, 3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej, 4. Orzekanie o niepełnosprawności w ramach prowadzonego Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, 5. Nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej.
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; 2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie; 3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; 4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.
Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej oraz nadzór nad działalnością, 2. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, 3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, 4. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,

	<p>5. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i technicznych,</p> <p>6. Realizacja programu „ Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON,</p> <p>7. Funkcjonowanie Powiatowej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urzędzeń pomocniczych w Ropczycach,</p> <p>8. Współpraca z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych dla Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego.</p>
Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez Powiat	<p>1. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej,</p> <p>2. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>3. Pomoc uchodźcom, którzy uzyskali status uchodźcy w zakresie indywidualnego programu integracji,</p> <p>4. Udzielanie cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.</p> <p>5. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy.</p> <p>6. Analiza sytuacji życiowej kombatanów i osób represjonowanych oraz podejmowanie w tym zakresie stosownych inicjatyw.</p> <p>W/w zadania realizowane są wówczas gdy wystąpią tego rodzaju potrzeby.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy aktów prawnych i informacji PCPR w Ropczycach

Od 2017 roku PCPR w Ropczycach mieści się w zaadaptowanym budynku Powiatowego Centrum Wsparcia Dziecka i Rodziny w ramach realizacji projektu pn. Tworzenie warunków technicznych dla rozwoju systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w powiecie Ropczycko-Sędziszowskim. W wyremontowanym i przystosowanym dla osób niepełnosprawnych budynku mieszczą się wszystkie działy PCPR w Ropczycach oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Umieszczenie wszystkich działów PCPR w jednej lokalizacji umożliwia kompleksową, interdyscyplinarną pomoc wszystkim zgłaszającym się osobom.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach w 2020 roku na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było 27 osób. Zatrudnieni pracownicy posiadają wysokie kwalifikacje – 21 osób posiada wykształcenie wyższe, 2 osoby posiadają specjalizację z organizacji pomocy społecznej. Pracownicy PCPR w Ropczycach systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w szkoleniach oraz kursach. Ponadto w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach zatrudniani są też pracownicy w ramach umowy zlecenie: w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności (lekarze orzecznicy, doradcy zawodowi, pracownicy socjalni, psycholodzy i pedagog), w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej (prawnik), w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej

(psycholog, prawnik), Placówce wsparcia dziennego „Nasza baza” (instruktorzy zajęć, psycholog) oraz w Wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych (rehabilitant).

2. Pozostałe zasoby pomocy społecznej w powiecie ropczycko-sędziszowskim

Domy pomocy społecznej

Specjalistyczną placówką zapewniającą całodobową opiekę osobom z upośledzeniem umysłowym jest **Dom Pomocy Społecznej w Lubzinie**, działający od 1958 roku. Ma on charakter ponadlokalny i przeznaczony jest łącznie dla 92 mieszkanki. Posiada 15 miejsc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz 77 miejsca dla kobiet - osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Do Domu Pomocy Społecznej w Lubzinie przyjmowane są dzieci i młodzież niepełnosprawna płci żeńskiej w wieku od 3 do 18 roku życia oraz kobiety dorosłe niepełnosprawne intelektualnie.

Przedmiotem podstawowej działalności Domu Pomocy Społecznej w Lubzinie jest świadczenie mieszkankom całodobowej opieki, usług bytowych, wspomagających oraz rehabilitacyjnych w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb.

W 2019 roku placówka zatrudniała ogółem 63 pracowników, w tym: 31 pracowników wykonujących pracę opiekuńczo-terapeutyczną, 12 pracowników wykonujących działalność medyczno-rehabilitacyjną, 13 osób obsługi oraz 7 pracowników administracji i kierownictwa. Dom zapewnia opiekę oraz zaspakaja niezbędne potrzeby na poziomie obowiązującego standardu.

Kolejną placówką udzielającą instytucjonalnego wsparcia jest **Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Rudzie**, działający od 1998 roku. Przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych obu płci. Przystosowany jest dla 103 mieszkańców, potrzebujących całodobowej opieki i wsparcia. Przedmiotem podstawowej działalności Domu Pomocy Społecznej jest świadczenie całodobowej opieki oraz zaspokajanie potrzeb socjalno-bytowych, zdrowotnych, opiekuńczych, społecznych i religijnych mieszkańców. W 2019 roku placówka zatrudniała ogółem 79 pracowników, w tym: 46 pracowników w dziale terapeutyczno-opiekuńczym, 21 osób w dziale gospodarczym i 12 osób w dziale obsługi finansowo-księgowej, kierownictwa i samodzielnych stanowisk.

Środowiskowe domy samopomocy

Na terenie powiatu ropczycko - sędziszowskiego działa **Środowiskowy Dom Samopomocy w Sędziszowie Młp.** dla osób z zaburzeniami psychicznymi o zasięgu powiatowym oraz **Środowiskowy Dom Samopomocy** w Ropczycach o zasięgu gminnym . ŚDS w Sędziszowie Młp. prowadzony jest przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Sędziszowie Młp. jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego. PCPR w Ropczycach prowadzi nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem ŚDS w Sędziszowie Młp. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Ropczycach** jest placówką dziennego wsparcia dla 43 osób przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie, wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Podstawowa działalność Środowiskowego Domu Samopomocy naceLOWANA jest na zapobieganie izolacji społecznej osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo poprzez stwarzanie warunków sprzyjających integracji wewnętrznej oraz zewnętrznej.

Warsztaty terapii zajęciowej

Na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego działają dwa warsztaty terapii zajęciowej, w których 100 osób niepełnosprawnych korzysta z rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas w Ropczycach powstały w grudniu 2003 r. Obecnie (rok 2020) w zajęciach bierze udział 60 osób. Rozwijają one umiejętności zawodowe w 12 profilowanych pracowniach.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wielopolu Skrz. powstały w 2011 roku, wsparciem obejmują 40 uczestników, dla których prowadzą rehabilitację w 8 pracowniach.

Działania podejmowane przez Warsztaty mają przede wszystkim na celu rehabilitację społeczną i zawodową, która jest prowadzona poprzez naukę umiejętności społecznych i umiejętności życia codziennego oraz rozwijanie kontaktów interpersonalnych uczestników oraz poprzez przygotowanie zawodowe do podjęcia pracy na chronionym rynku pracy lub otwartym rynku pracy.

Organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy społecznej:

1. Caritas Diecezji Rzeszowskiej,
2. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie - Nie bądź obojętny,
3. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną koło w Sędziszowie Młp.,

4. Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Ropczycach,
5. Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych z Domu Pomocy Społecznej w Lubzinie.

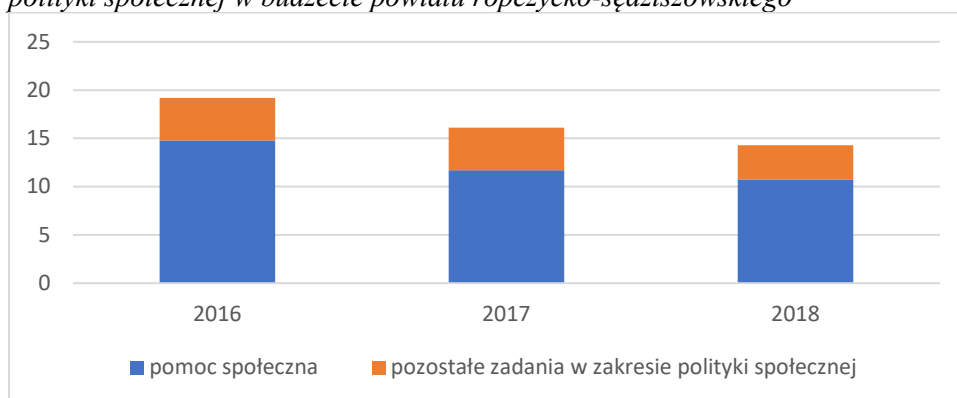
Najważniejszym partnerem PCPR-u są Ośrodki Pomocy Społecznej z 5 gmin, znajdujących się w powiecie. Wiele działań zmierzających w kierunku rozwiązywania problemów społecznych w powiecie powinno być podejmowanych wspólne z ośrodkami gminnymi, dzięki czemu mogą przynieść większe korzyści mieszkańcom i samym instytucjom (wymiana doświadczeń, mniejszy nakład zaangażowania, oszczędność środków finansowych i czasu, lepsze efekty i jakość wsparcia). Te pola współpracy to przede wszystkim: efektywne wsparcie rodzin w sytuacjach kryzysowych, przeciwdziałanie niewydolności opiekuńczo-wychowawczej, a w przypadku jej wystąpienia ograniczanie negatywnych skutków społecznych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, kompleksowe wsparcie mieszkańców powiatu najbardziej narażonych na wykluczenie m.in. osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych, w podeszłym wieku.

Od roku 2018 powiat ropczycko-sędziszowski uczestniczy w pionierskim projekcie pn. "Liderzy Kooperacji" realizowanym przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie, którego celem jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa dla gmin wiejskich. Projekt inicjuje współpracę pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ostrowie a Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach oraz innymi instytucjami pomocowymi, jak m.in. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Powiatowy Urząd Pracy i inne.

3. Wydatki na pomoc społeczną w powiecie ropczycko-sędziszowskim

Według danych GUS (Statystyczne Vademecum Samorządowca 2018) z ogółu wydatków budżetu Powiatu ropczycko-sędziszowskiego 14,3 % środków przeznaczane jest na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. W stosunku do lat poprzednich procentowy udział wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w budżecie powiatu ropczycko-sędziszowskiego maleje, co przedstawia poniższy wykres.

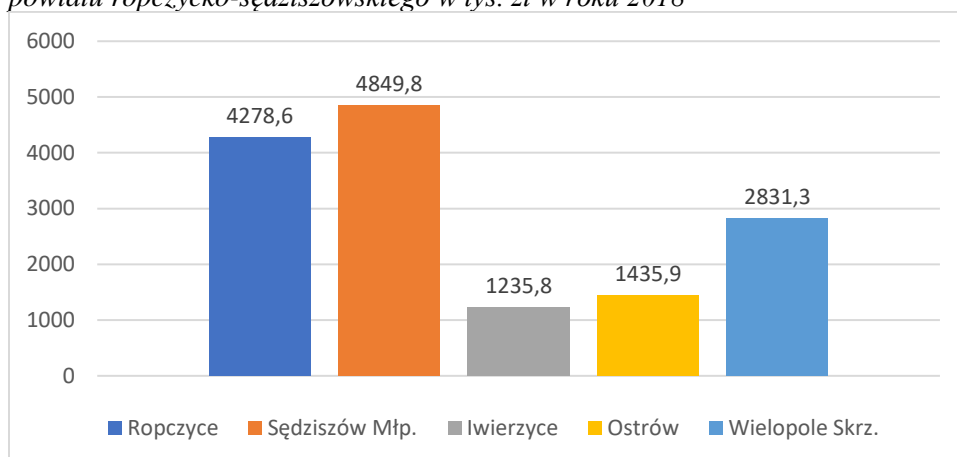
Wykres 2. Wartość procentowa udziału wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w budżecie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Źródło: GUS (stat.gov.pl/statystyka-regionalna/statystyczne-vademecum-samorzadowca)

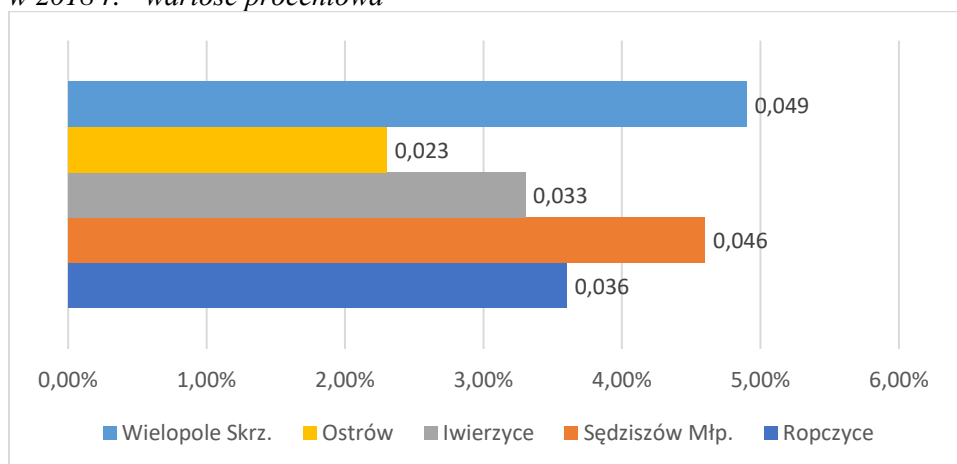
Wydatki na pomoc społeczną w gminach Powiatu ropczycko-sędziszowskiego w 2018 roku przedstawia wykres.

Wykres 3. Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w tys. zł w roku 2018

Źródło: GUS (stat.gov.pl/statystyka-regionalna/statystyczne-vademecum-samorzadowca)

Wykres 4. Udział wydatków na pomoc społeczną w budżetach gmin powiatu ropczycko-sędziszowskiego w 2018 r. - wartość procentowa

Źródło: GUS (stat.gov.pl/statystyka-regionalna/statystyczne-vademecum-samorzadowca)

Udział wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w budżecie powiatu ropczycko-sędziszowskiego na 2018 rok stanowił aż 14,3 %, ale był niższy niż w latach ubiegłych. Spośród gmin powiatu ropczycko-sędziszowskiego największe wydatki na pomoc społeczną w 2018 roku poniosła gmina Sędziszów Małopolski, natomiast największy udział tych wydatków w budżecie miała gmina Wielopole Skrzyńskie.

IV. Identyfikacja problemów społecznych w powiecie ropczycko-sędziszowskim

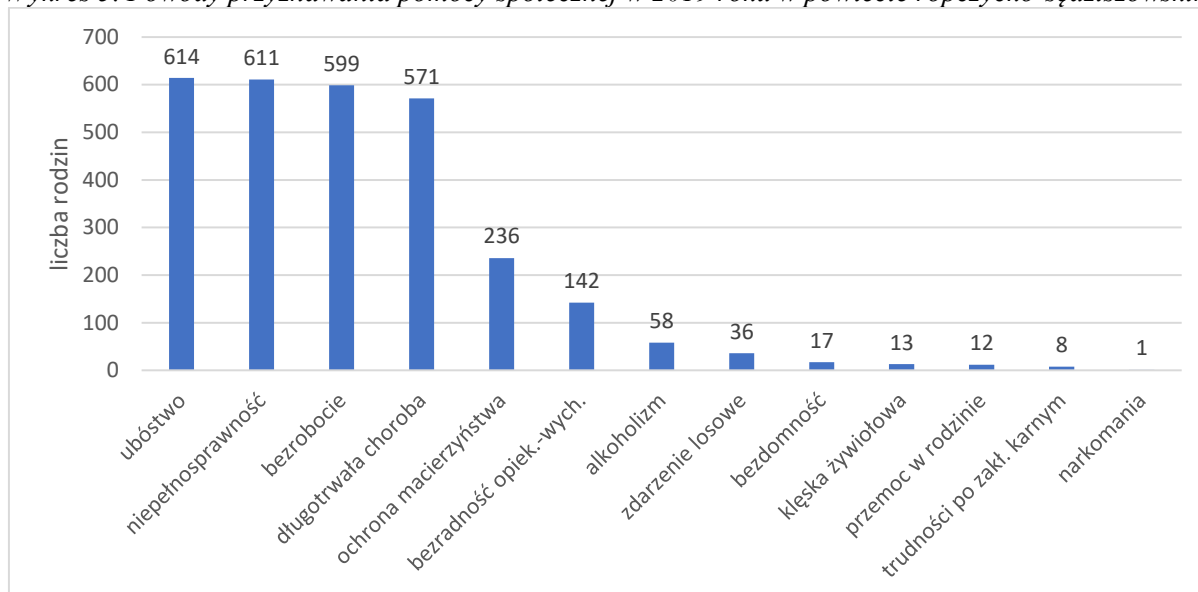
Analiza danych udostępnionych przez Ośrodki Pomocy Społecznej za 2019 rok wskazuje, że najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej mieszkańcom powiatu ropczycko-sędziszowskiego ubiegającym się o pomoc są:

- **ubóstwo** – z tego powodu na podstawie decyzji w 2019 roku przyznano pomoc 614 rodzinom;
- **niepełnosprawność** – 611 rodzin,
- **bezrobocie** – 599 rodzin;
- **długotrwała lub ciężka choroba** – 571 rodzin;
- **potrzeba ochrony macierzyństwa** – 236 rodzin;
- **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych** – 142 rodziny;

W dalszej kolejności dane z ośrodków pomocy społecznej wskazują na następujące powody trudnej sytuacji życiowej:

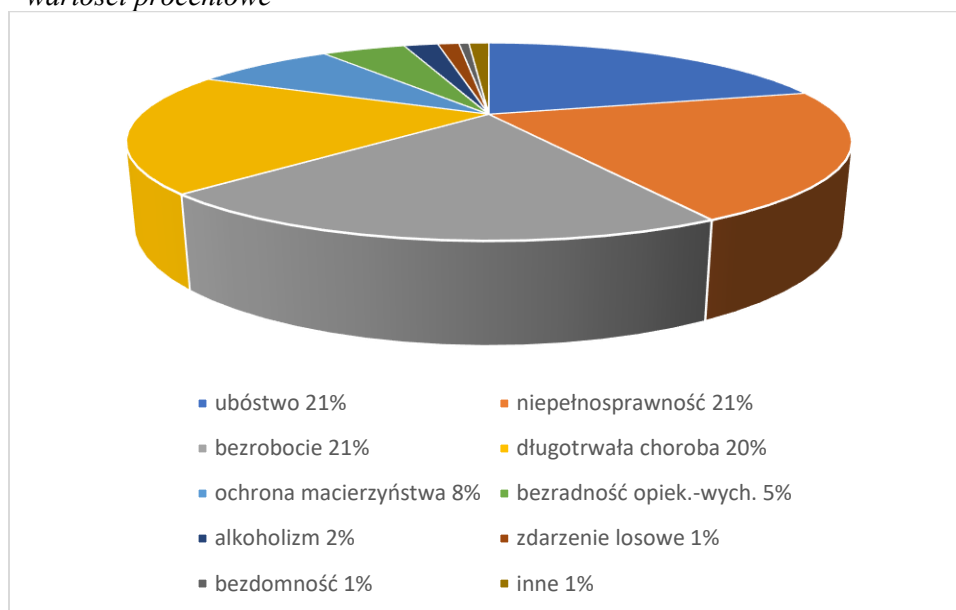
- alkoholizm – 58 rodzin
- zdarzenie losowe – 36 rodzin
- bezdomność – 17 rodzin
- klęska żywiołowa lub ekologiczna – 13 rodzin
- przemoc w rodzinie – 12 rodzin
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 8 rodzin
- narkomania – 1.

Wykres 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w 2019 roku w powiecie ropczycko-sędziszowskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w 2019 roku w powiecie ropczycko-sędziszowskim - wartości procentowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1. Ubóstwo

Bieda i ubóstwo – to pojęcie opisujące stały brak dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki, w szczególności w zakresie jedzenia, schronienia, ubrania, transportu oraz podstawowych potrzeb kulturalnych i społecznych. Ubóstwo stanowi zagrożenie dla realizacji celów lub zadań życiowych.

Do ubóstwa o charakterze strukturalnym należy zaliczyć sytuację rodzin osób bezrobotnych, którym niewiele brakuje do granicy ubóstwa, zwłaszcza w przypadku

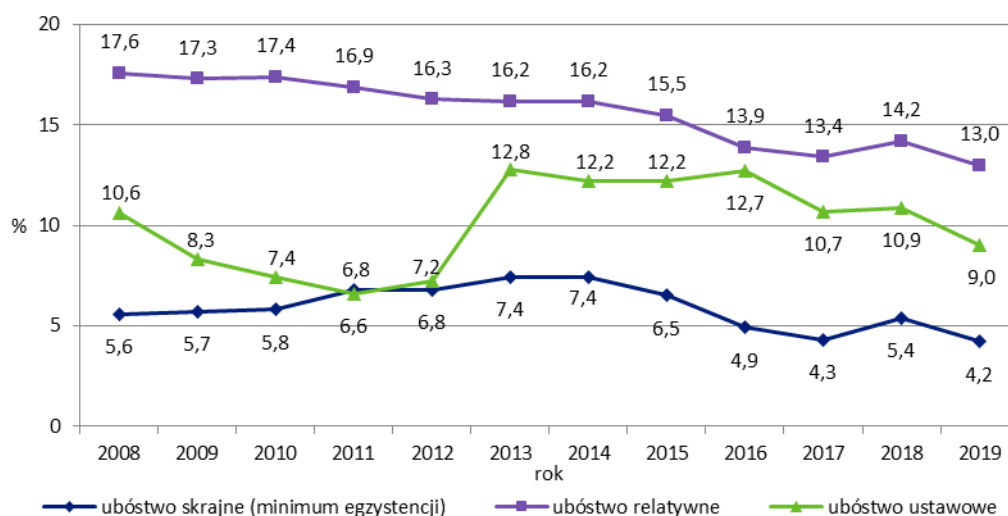
bezrobocia o charakterze długotrwałym. Tę grupę społeczną charakteryzuje ryzyko powiększenia istniejącej już grupy ubóstwa poprzez uzależnienie się od systemu świadczeń państwowych i instytucji.

GUS regularnie, każdego roku, oblicza i publikuje wskaźniki dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego w Polsce opierając się na wynikach badań budżetów gospodarstw domowych. Prezentowane wskaźniki są danymi średniorocznymi. W obliczeniach uwzględnione zostają trzy różne granice:

- minimum egzystencji (granica ubóstwa skrajnego) – pozwala na oszacowanie skali ubóstwa skrajnego. Konsumpcja poniżej tego poziomu utrudnia przeżycie i stanowi zagrożenie dla biologicznego rozwoju człowieka;
- granica ubóstwa relatywnego - granica ubóstwa na poziomie 50% średnich wydatków, którą przeciętnie miesięcznie wydają gospodarstwa domowe - pokazuje te osoby, których poziom konsumpcji jest niższy niż większości ludzi w Polsce i odbiega znacząco od poziomu przeciętnego
- granica ubóstwa ustawowego - wskazuje na grupę osób, która zgodnie z obowiązującymi przepisami jest uprawniona do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej.

Po obserwowanym od 2015 r. do 2017 r. stopniowym zmniejszaniu się zasięgu ubóstwa ekonomicznego, w 2018 r. nastąpiło zahamowanie tej tendencji – w zależności od przyjętej granicy, zasięg ubóstwa kształtował się na zbliżonym lub nieco wyższym poziomie niż w 2017 r. Natomiast w 2019 r. odnotowano niewielki spadek zasięgu wszystkich trzech rodzajów ubóstwa (o 1,2-1,9 %).

Wykres 7. Zasięg ubóstwa w Polsce w latach 2008-2019 według przyjętych w danym roku granic ubóstwa (w % osób w gospodarstwach domowych)

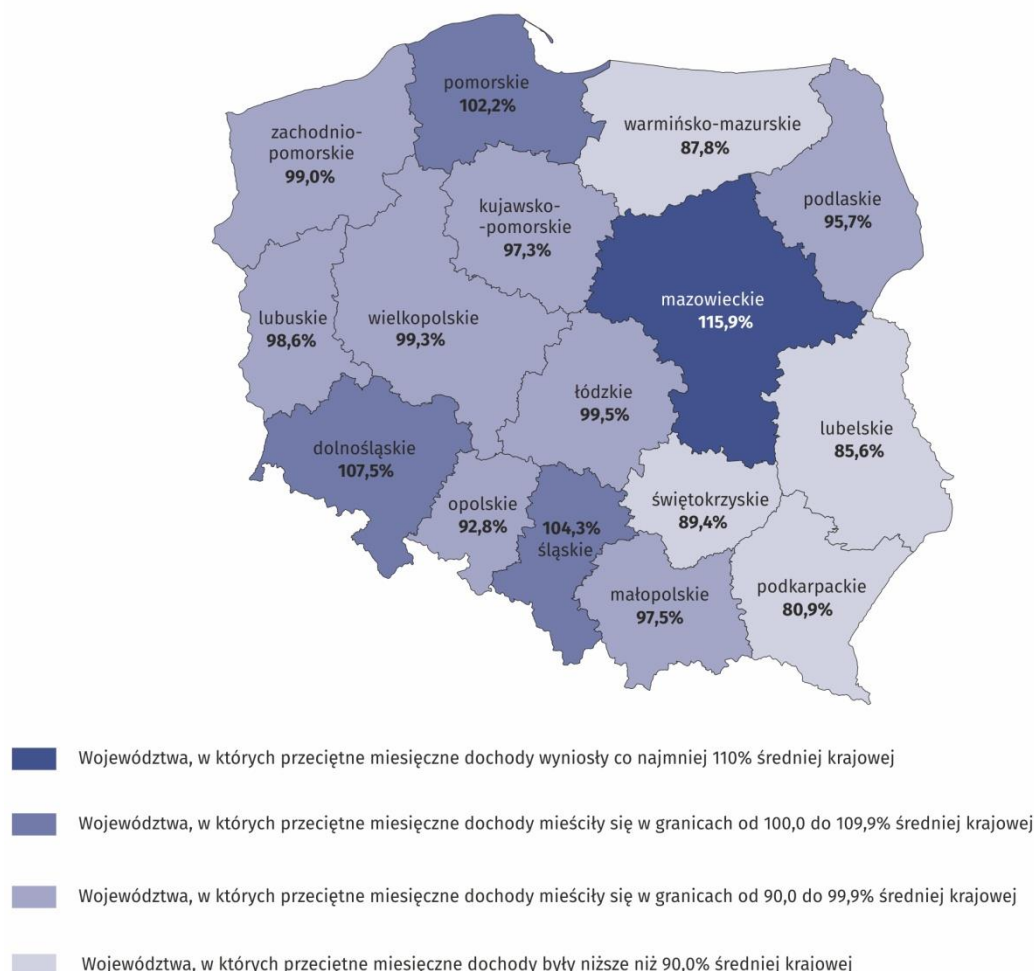

Źródło: GUS Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2019 roku (www.stat.gov.pl)

Spadek zasięgu ubóstwa ekonomicznego w 2019 r. miał miejsce w sytuacji wzrostu poziomu przeciętnych dochodów jak i wydatków gospodarstw domowych (w ujęciu nominalnym, jak również realnym - czyli uwzględniającym zmiany poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych). Poziom przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na osobę w zaokrągleniu do 1 zł wyniósł w 2019 r. 1819 zł i był realnie wyższy o 5,0% od dochodu z roku 2018. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych osiągnęły w 2019 r. wartość 1252 zł i były realnie wyższe o 3,1% od wydatków z 2018 roku. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne wyniosły 1201 zł i były realnie wyższe o 3,3% w stosunku do 2018 r.

Województwo Podkarpackie należy do **regionów najbiedniejszych w Polsce**, w których przeciętne miesięczne dochody w 2019 roku wynosiły 1471 zł na 1 osobę, tj. o 19,1 % poniżej średniej krajowej i jest to wartość najniższa w skali całego kraju.

Mapa 1. Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej (Polska = 100) w 2019 r.

Źródło: GUS Sytuacja gospodarstw domowych w 2019 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych (www.stat.gov.pl)

Ubóstwo w różnym stopniu dotyka poszczególne grupy ludności, jednak społeczna mapa zagrożenia tym zjawiskiem w Polsce nie zmienia się istotnie od lat. Grupami szczególnie narażonymi na doświadczanie ubóstwa skrajnego w 2019 roku były:

- gospodarstwa osób utrzymujących się z tzw. niezarobkowych źródeł, w tym przede wszystkim świadczeń społecznych innych niż emerytury i renty (stopa ubóstwa na poziomie ok. 11%),
- gospodarstwa domowe rolników (ok. 10%) i rencistów (ok. 6%),
- gospodarstwa z co najmniej dwojgiem dzieci poniżej 18 roku życia. W najgorszej sytuacji były gospodarstwa domowe z co najmniej trójką dzieci (ok. 7% osób ubogich),
- gospodarstwa z głową rodziny posiadającą wykształcenie co najwyżej gimnazjalne (10%),

- gospodarstwa z osobami niepełnosprawnymi (ok. 6,5%).

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, częściej niż przeciętnie biedy doświadczali mieszkańcy wsi (ok. 8%).

Należy jednak zauważyć, że w roku 2019 zaobserwowano zmniejszenie się zasięgu ubóstwa w stosunku do roku 2018 we wszystkich wymienionych grupach.

W najlepszej sytuacji znajdowały się natomiast gospodarstwa domowe:

- utrzymujące się z pracy na własny rachunek (2% osób ubogich),
- gospodarstwa pracowników (po ok. 3,6% doznających ubóstwa skrajnego),
- gospodarstwa jednoosobowe, z 1 dzieckiem lub bez dzieci na utrzymaniu (po ok. 1%),
- w których głowa rodziny posiadała wykształcenie wyższe (ok. 1%).

Niską stopę ubóstwa odnotowano również wśród mieszkańców dużych miast, o liczbie ludności wynoszącej 200-500 tys. (ponad 1%) oraz największych - liczących co najmniej 500 tys. (ok. 1%).

Czynnikami, które w największym stopniu przyczyniają się do poprawy sytuacji materialnej gospodarstw domowych oraz spadku zasięgu ubóstwa skrajnego i relatywnego w okresie ostatnich lat są: wzrost wynagrodzeń, spadek bezrobocia, a w przypadku rodzin z dziećmi świadczenie wychowawcze Rodzina 500 plus. Średnia miesięczna liczba rodzin z powiatu ropczycko-sędziszowskiego korzystających z 500+ w roku 2018 to 5493 (dane GUS).

Analizując problem ubóstwa nie możemy pominąć dynamicznie zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. Sytuacja epidemiologiczna, w jakiej znalazła się Polska od marca 2020 roku z powodu pandemii COVID-19 i związane z nią ograniczenia w istotny sposób wpłynęły na rynek pracy, wysokość wynagrodzeń, ceny i inne zjawiska, takie jak m.in. izolacja społeczna czy przemoc domowa, w sposób bezpośredni i pośredni związane z występowaniem ubóstwa. Prawdopodobnie utrzymująca się niekorzystna sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w znacznym stopniu przyczyni się do zwiększenia zasięgu ubóstwa w skali całego kraju, w tym również powiatu ropczycko-sędziszowskiego.

2. Bezrobocie

Istotnym problemem społecznym powiatu ropczycko - sędziszowskiego jest duże bezrobocie. Pomimo prowadzonych różnego rodzaju działań w celu ograniczania tego zjawiska - problem ten jest nadal aktualny.

Bezrobocie jest zjawiskiem, które wywiera ogromny wpływ niemalże w każdej dziedzinie życia rodzinnego, społecznego. Jest to bardzo złożony proces i stanowi ogromne wyzwanie dla współczesnego społeczeństwa. Długotrwałe bezrobocie często rodzi wiele kolejnych problemów z jakimi musi zmierzyć się nasze społeczeństwo. Brak pracy, środków do życia często prowadzi do ubóstwa, przemocy w rodzinie, do różnego rodzaju uzależnień, co powoduje degradację społeczeństwa oraz wchodzenie na ścieżkę przestępczości. Sytuacja ta narawstwia powstawanie kolejnych problemów m.in. prowadzi do wykluczenia społecznego i zawodowego.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ropczycach według stanu na koniec grudnia 2019 roku wynosiła **2919** osób w tym 1 622 kobiety. W stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, kiedy to liczba bezrobotnych wynosiła **6344** osób, poziom bezrobocia w powiecie ropczycko-sędziszowskim zmniejszył się o 3425 osób (tj. spadek o 53,98%). Liczba osób bezrobotnych w kraju na koniec grudnia 2013 roku wynosiła 2157883, a na koniec 2019 roku 866374 osób. Poziom bezrobocia w kraju zmniejszył się o 1291509 osoby (tj. o 59,84%). Jest to spadek znaczący nienotowany w ostatnich kilku latach.

Poniższa tabela przedstawia dynamikę zmian poziomu bezrobocia, jaką zanotowano na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2013-2019, w porównaniu z poziomem bezrobocia w województwie podkarpackim oraz w Polsce.

Tabela 10. Zmiana poziomu bezrobocia w latach 2013-2019

	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wg stanu na koniec:						
	2013r.	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
Powiat ropczycko-sędziszowski	6 344	5 431	4 882	3 695	3 535	3 426	2 919
w tym kobiety	3 202	2 864	2 590	1 975	1 984	1 952	1 622
Województwo podkarpackie	154 216	137 932	123 514	107 567	90 972	82 933	75 455

Polska	2 157 883	1 825 180	1 563 339	1 335 200	1 081 700	971 300	866 374
---------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---------	---------

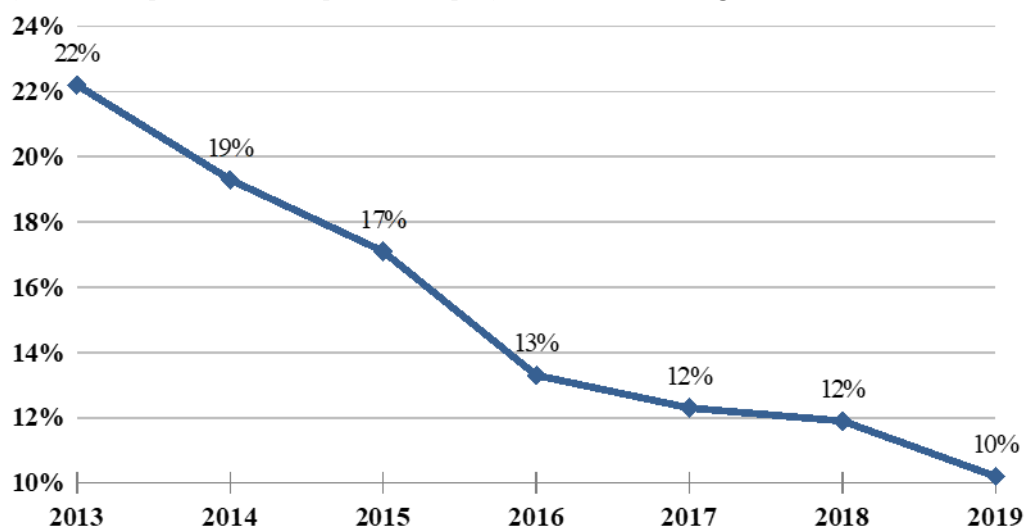
Źródło: PUP Ropczyce

Na koniec grudnia 2019 roku, stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju (liczona jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyniosła 5,2%). natomiast w powiecie ropczycko-sędziszowskim - 10,2 %.

Na koniec grudnia 2019 roku stopa bezrobocia w powiecie ropczycko-sędziszowskim wynosiła **10,2%**

Porównując stopę bezrobocia na dzień 31.12.2013 roku która wynosiła 22,2% do stopy bezrobocia na dzień 31.12.2019 roku która wynosiła 10,2% odnotowano spadek o 12%.

Wykres 8. Stopa bezrobocia powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2013-2019

Źródło: PUP Ropczyce

Kolejnym kluczowym problemem lokalnego rynku pracy jest nadal utrzymujące się wysokie bezrobocie wśród kobiet. Jego przyczyną może być m.in. brak odpowiednich kwalifikacji oraz przerwa w zatrudnieniu spowodowana wychowywaniem dzieci, co niesie za sobą wydłużającą się bezczynność zawodową i w znacznym stopniu zmniejsza szansę kobiet na ponowną aktywizację zawodową. Na koniec grudnia 2013 roku zostało zarejestrowanych **3202** kobiety, zaś na koniec 2019 roku pozostawało w ewidencji **1622** kobiety. W stosunku do 2013 roku grupa kobiet zarejestrowanych jako bezrobotne zmniejszyła się liczbowo o 1580 tj. o 49,34%. Powodem tego zmniejszenia może być decyzja kobiet o podejmowaniu macierzyństwa, wydłużony okres korzystania ze świadczeń z tego tytułu.

Tabela 11. Zmiany liczby osób bezrobotnych z uwzględnieniem płci w latach 2013-2019

Płeć	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
kobiety	3202	2864	2590	1975	1984	1952	1622
mężczyźni	3142	2567	2292	1720	1551	1474	1297
ogółem	6344	5431	4882	3695	3535	3426	2919

Źródło: PUP Ropczyce

Najliczniejszą grupę pod względem wieku stanowią ludzie młodzi w przedziale statystycznym od **25-34** roku życia w liczbie **943** osoby (tj. 32,31%). Znaczny udział bezrobotnych przypada na przedział 35-44 lat życia w liczbie 671 (tj. 22,99%).

Tabela 12. Zarejestrowani bezrobotni wg wieku na koniec 2019 r.

Wiek	Bezrobotni ogółem	% bezrobotnych ogółem	w tym kobiety	% kobiet
18-24	444	15,21	230	14,18
25-34	943	32,31	615	37,92
35-44	671	22,99	420	25,89
45-54	470	16,10	238	14,67
55-59	277	9,49	119	7,34
60 i więcej	114	3,91	0	0
ogółem	2 919	100,00	1 622	100,00

Źródło: PUP Ropczyce

Cechą decydującą o szansach bezrobotnych na pozyskanie zatrudnienia jest poziom ich wykształcenia oraz dodatkowe kwalifikacje i umiejętności. Brak kwalifikacji lub niewystarczające kwalifikacje często uniemożliwiają zdobycie pracy. Należy jednak zauważyć, iż bezrobocie dotyka również osoby posiadające wykształcenie wyższe. Pracodawcy przed zatrudnieniem pracownika zwracają uwagę nie tylko na jego kwalifikacje, doświadczenie, ale także na posiadane przez niego dodatkowe umiejętności, takie jak: znajomość języków obcych, umiejętność obsługi sprzętu komputerowego, posiadanie prawa jazdy itp. W określeniu liczby osób bezrobotnych w podziale na ich wykształcenie przyjęto pięć kategorii, a mianowicie są to bezrobotni z wykształceniem: wyższym, policealnym i średnim zawodowym, średnim ogólnokształcącym, zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Tabela 13. Zmiany osób bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia w latach 2014-2019

Poziom wykształcenia	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
gimnazjalne i niższe	1020	898	617	644	614	511
zasadnicze zawodowe	1562	1438	1013	978	940	757
średnie ogólnokształcące	487	398	322	292	282	271
policealne i średnie zawodowe	1751	1590	1242	1167	1149	983
wyższe	611	558	501	454	441	397

Źródło: PUP Ropczyce

Najliczniejszą grupę z pośród bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia stanowią bezrobotni posiadający wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Z tym wykształceniem na koniec 2014 roku zarejestrowało się **1751** osób, a na koniec 2019 roku w ewidencji bezrobotnych figurowały **983** osoby bezrobotne. Liczba ta zmniejszyła się o 768 osób - nadal stanowi najliczniejszą grupę z tym wykształceniem.

Na koniec grudnia 2019 roku w powiecie ropczycko-sędziszowskim **status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało 2475 osób bezrobotnych**, co oznacza, że prawie 85 bezrobotnych na 100 spełniało kryteria, by być zaliczonym do tej kategorii. Trzeba zaznaczyć, że jedna osoba może spełniać kryteria, by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup w szczególnej sytuacji. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy to grupa osób wymagająca specyficznego wsparcia oraz kompleksowego i zindywidualizowanego podejścia. Osoby te, ze względu na określone uwarunkowania, mają duże problemy ze znalezieniem pracy.

Tabela 14. Zarejestrowania bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2019 r.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy – stan na 31.12.2019r.	Ogółem	kobiety
Do 25 roku życia	444	230
Długotrwale bezrobotni	1517	956
Bez kwalifikacji zawodowych	642	326
Dotychczas nie pracujące	513	272
Powyżej 50 roku życia	605	235

Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż.	495	421
Niepelnosprawni	123	67
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	428

Źródło: PUP Ropczyce

Najliczniejszą grupę długotrwale bezrobotnych stanowią osoby od 25 do 34 roku życia.

Grupę długotrwale bezrobotnych tworzą osoby, które pomimo tego, że są zdolne do pracy i deklarują chęć jej podjęcia, nie znajdują faktycznego zatrudnienia z różnorodnych powodów oraz osoby, które często ze względu na niskie wykształcenie i długi czas pozostawania bez pracy mają znaczne problemy z ponownym wejściem na rynek pracy. Bezrobotni długotrwale od lat stanowią najwyższy odsetek wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wg danych na koniec 2019 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach figurowało **789 osób długotrwale bezrobotnych**. W roku 2014 zarejestrowanych było **1517 takich** osób. W stosunku do roku 2014 ich liczba zmniejszyła się o 728 osób.

Tabela 15. Zmiany liczby osób bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy w latach 2014-2019

Czas pozostawania bez pracy	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
do 1 m-ca	510	555	355	322	333	364
1-3 m-ce	891	818	711	758	550	513
3-6 m-cy	792	1091	512	513	498	370
6-12 m-cy	781	1122	643	604	522	438
12-24 m-ce	940	1301	593	556	714	445
powyżej 24 m-cy	1517	1457	881	782	809	789

Źródło: PUP Ropczyce

Bezrobocie wśród młodych osób jest zjawiskiem niekorzystnym, którego skutki negatywnie wpływają na rozwój powiatu ropczycko-sędziszowskiego. Spośród zarejestrowanych osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 18-30 r. życia szczególną uwagę należy zwrócić na osoby posiadające status „w szczególnej sytuacji na rynku pracy”, które pozostają bez zatrudnienia w okresie powyżej 12 miesięcy i wymagają podjęcia wielostronnych działań aktywizacyjnych. Dodatkowo sytuację pogarsza fakt, że często pierwszym doświadczeniem na rynku pracy jest rejestracja w urzędzie pracy. Ze szczególną troską należy

odnieść się do zjawiska długotrwałego pozostawania bez zatrudnienia w grupie wiekowej do 30 roku życia, z której 295 osób nie posiada żadnego stażu pracy.

Tabela 16. Zmiany liczby osób bezrobotnych do 30 roku życia w latach 2014-2019

	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
ogółem	2273	1887	1391	1140	1106	904
kobiety	1221	1044	765	692	661	528

Źródło: PUP Ropczyce

Wśród osób bezrobotnych istotną grupę stanowią osoby po 50 roku życia. Grupa ta na koniec roku 2019 liczyła 605 osób (w tym 235 kobiet), co stanowi 20,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Pomimo, że tendencja w liczbie bezrobotnych w tej kategorii wiekowej jest spadkowa to w latach 2017-2018 zanotowano nieznaczny wzrost, lecz w roku 2019 znów nastąpił spadek (73 osoby).

Tabela 17. Zmiany liczby osób bezrobotnych po 50 roku życia w latach 2015-2019

	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
ogółem	820	582	668	678	605
kobiety	324	233	254	270	235

Źródło: PUP Ropczyce

Zgodnie z obowiązującą ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy grupa ta jest określona jako znajdująca się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zasadniczym tego powodem są napotymane przez nią bariery związane z szybkim uzyskaniem zatrudnienia. Mimo posiadanego długiego stażu pracy, wśród zarejestrowanych osób w wieku powyżej 50. roku życia 68,2% stanowią osoby długotrwanie bezrobotne, czyli pozostające bez zatrudnienia dłużej niż 12 miesięcy. W strukturze bezrobotnych powyżej 50. roku życia kobiety stanowią niższy odsetek niż mężczyźni – wg stanu na koniec 2019 roku stanowiły one 38,8% tej grupy osób bezrobotnych.

Jednym z głównych zadań jakie realizował PUP było pośrednictwo pracy. Zadanie to w szczególności polegało na pozyskiwaniu ofert pracy, udzieleniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.

W okresie od 2014 roku do 2019 roku ogółem z ofert pracy skorzystały łącznie 2024 osoby bezrobotne. W tym z subwencionowanych miejsc pracy, w wyżej wymienionym okresie, skorzystało 1066 osób bezrobotnych. Prace interwencyjne podjęto 709 osób bezrobotnych, robotny publiczne 622 osoby. W ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie

skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia łącznie w okresie od 2016 roku do 2019 roku zatrudnienie podjęło 68 osób oraz 577 bezrobotnych do 30 roku życia. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w okresie od 2014 roku do 2019 roku otrzymało 981 osób bezrobotnych. W ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego pracę podjęło 1066 osób. Stypendia z tytułu rozpoczęcia stażu otrzymało 4194 osoby bezrobotne oraz 1069 osób z tytułu odbywania szkolenia.

Tabela 18. Uczestnictwo osób bezrobotnych w wybranych aktywnych formach rynku pracy

Lata	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Podjęcie działalności gospodarczej	Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	Szkolenia	Staże
2014	31	110	168	232	367	891
2015	135	104	177	187	305	1077
2016	119	116	177	185	232	812
2017	153	106	171	171	81	554
2018	136	102	162	155	46	405
2019	135	84	126	136	38	455
Razem	709	622	981	1066	1069	4194

Źródło: PUP Ropczyce

Na dzień 31.12.2014 roku było zarejestrowanych 206 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, a na koniec 2019 roku 123 osoby. Liczba osób niepełnosprawnych zmniejszyła się o 83 osoby. W okresie od 2014 roku do 2019 roku pracę podjęło łącznie 867 niepełnosprawnych osób bezrobotnych, z prac interwencyjnych łącznie skorzystały 33 osoby, z robót publicznych 74 osoby, środki na działalność gospodarczą otrzymało 13 osób. Z tytułu odbywania stażu stypendium stażowe otrzymało 141 osób, a stypendium z tytułu odbytych szkoleń 23 osoby bezrobotne.

Tabela 19. Uczestnictwo osób bezrobotnych niepełnosprawnych w wybranych aktywnych formach rynku pracy

Lata	Ogółem podjęło prace	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Działalność gospodarcza	Staż	Szkolenia
2014	161	4	12	4	32	7
2015	152	8	15	2	27	3

2016	163	5	14	0	33	8
2017	160	11	9	2	16	1
2018	110	2	10	2	14	1
2019	121	3	14	3	19	3
Razem	867	33	74	13	141	23

Źródło: PUP Ropczyce

W ostatnim czasie ogromnym zagrożeniem dla rynku pracy stała się **pandemia COVID-19**, która od marca 2020 roku spowodowała duże utrudnienia w funkcjonowaniu i rozwoju wielu dziedzin naszej gospodarki. Długo utrzymujący się stan epidemii będzie rodził różnego rodzaju problemy, może prowadzić do upadania instytucji, firm, przedsiębiorstw, zakładów pracy lub ograniczenia ich działalności. W ślad za tym zacznie zmniejszać się liczba wolnych miejsc pracy, a miejsca pracy już istniejące będą likwidowane. Konsekwencją takiej sytuacji może być wzrost liczby rejestrujących się osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

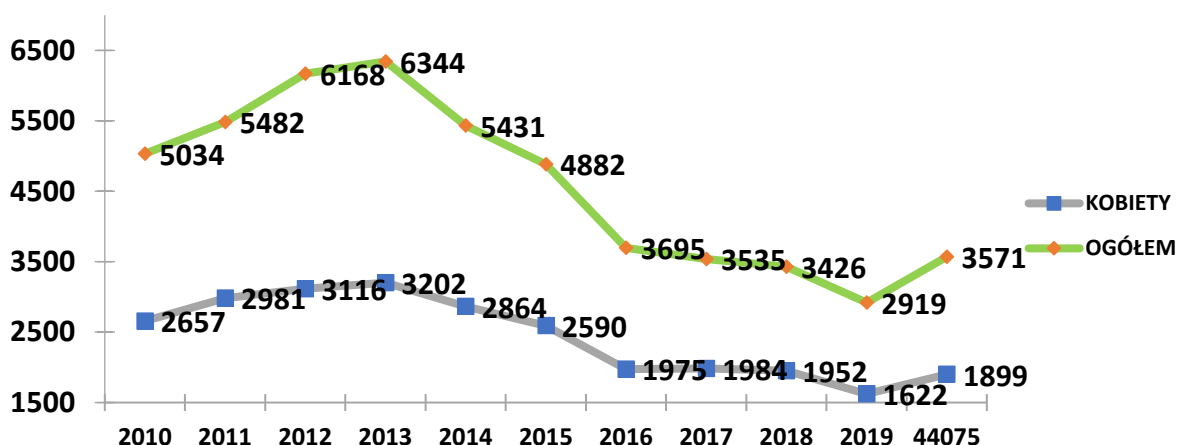
Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w sierpniu 2020 roku (dane GUS) zwraca uwagę m.in. na następujące niekorzystne zjawiska:

- Stopa bezrobocia rejestrowanego na końcu okresu wynosiła 6,1% i była wyższa niż rok wcześniej.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu br. ukształtowało się na poziomie 6295,0 tys. i było o 1,5% niższe niż przed rokiem (wobec spadku o 2,3% w lipcu br.).
- Do urzędów pracy w sierpniu br. zgłoszono 96,4 tys. ofert zatrudnienia, tj. o 9,0% mniej niż przed miesiącem oraz o 11,4% mniej niż przed rokiem.
- W końcu sierpnia br. zadeklarowano więcej zwolnień grupowych niż przed miesiącem oraz przed rokiem – 357 zakładów zadeklarowało zwolnienie 38,0 tys. pracowników, w tym 3,9 tys. osób z sektora publicznego (w końcu lipca br. odpowiednio 322 zakłady, 29,9 tys. pracowników, w tym 4,1 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu sierpnia ub. roku – 117 zakładów, 17,6 tys. pracowników, w tym 2,3 tys. z sektora publicznego).
- Według wyników badania popytu na pracę w końcu II kwartału br. liczba wolnych miejsc pracy wyniosła 81,4 tys. i była o 6,4% wyższa niż w końcu I kwartału br., ale o 46,4% niższa niż przed rokiem.

- W II kwartale br. utworzono 81,9 tys. nowych miejsc pracy, tj. o 52,0% mniej niż w I kwartale br. i o 44,2% mniej niż przed rokiem.
- W II kwartale br. zlikwidowano 93,6 tys. miejsc pracy (tj. o 21,9% mniej niż w I kwartale br., ale o 14,3% więcej niż w II kwartale ub. roku). W związku z sytuacją epidemiczną zlikwidowano 41,3 tys. miejsc pracy, tj. 44,1% spośród zlikwidowanych ogółem (w I kwartale br. odpowiednio 29,3 tys., tj. 24,4%).
- Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu br. była o 2,5% wyższa niż przed rokiem, ale okresie styczeń–sierpień br. zwiększyła się tylko o 3,4% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku (kiedy obserwowano wzrost o 9,8%).

Porównanie liczby osób bezrobotnych w powiecie ropczycko-sędziszowskim we wrześniu 2020 roku do lat poprzednich, potwierdza niepokojącą tendencję wzrostową liczby osób bezrobotnych w powiecie.

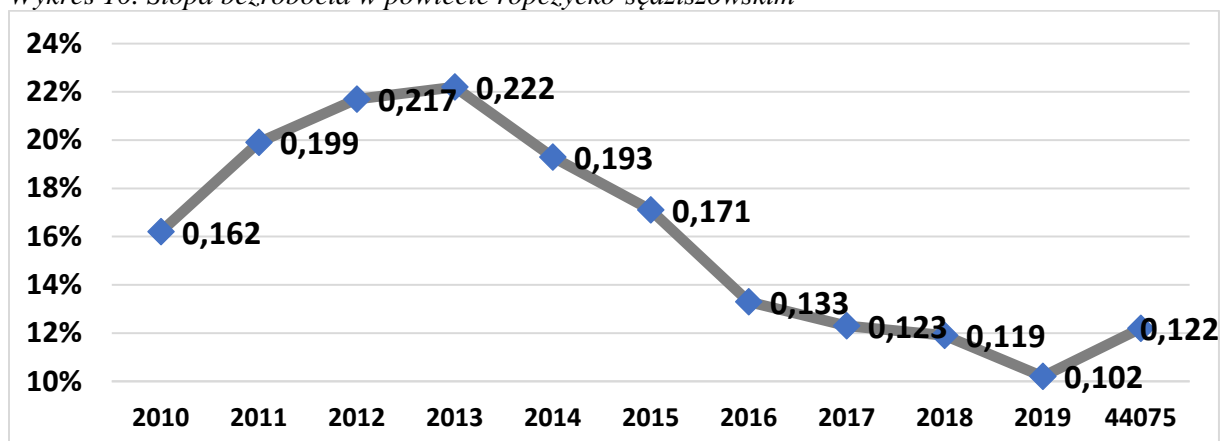
Wykres 9. Liczba osób bezrobotnych w latach 2010 - wrzesień 2020

Źródło: PUP Ropczyce

Stopa bezrobocia w powiecie ropczycko-sędziszowskim na koniec września wynosiła 12,2 %, w województwie podkarpackim – 8,9 %, a w Polsce 6,1 %. W powiecie wzrosła o dwa punkty procentowe w stosunku do danych z ubiegłego roku.

Wykres 10. Stopa bezrobocia w powiecie ropczycko-sędziszowskim

Źródło: PUP Ropczyce

Analizując sytuację w powiecie ropczycko – sędziszowskim pod kątem realizacji zadań - ograniczania zjawiska bezrobocia w okresie od 2014 roku do 2019 roku, możemy stwierdzić, że skala bezrobocia wyraźnie się zmniejszyła. Pomimo znacznej poprawy, w stosunku do poziomu bezrobocia w kraju, stopa ta nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. W celu ograniczania zjawiska bezrobocia nadal potrzebna jest kontynuacja współpracy różnych instytucji, organizacji, prowadzenie odpowiedniej polityki rynku pracy oraz wdrażanie różnych programów wspierających osoby pozostające bez zatrudnienia. Szczególną troską powinni zostać objęci długotrwale bezrobotni, młodzi do 30 roku życia, osoby po 50 roku życia oraz osoby bez odpowiedniego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, gdyż to oni najczęściej napotykają na duże problemy na rynku pracy. Należy także pamiętać o wspieraniu bezrobotnych niepełnosprawnych. Sytuacja gospodarcza i ekonomiczna całego kraju odgrywa ogromną rolę w kształtowaniu się poziomu bezrobocia w naszym powiecie.

3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba.

Niewątpliwie jednym z kluczowych problemów społecznych jest niepełnosprawność, która utrudnia, a czasem uniemożliwia sprawne funkcjonowanie w środowisku. Wpływa na funkcjonowanie człowieka niemal w każdej sferze życia. Życie staje się podporządkowane chorobie. Negatywne skutki długotrwałej choroby powodują obniżenie sprawności fizycznej, pogorszenie samopoczucia, ograniczenia w podejmowaniu jakiegokolwiek pracy, także zawodowej, jak również ograniczenia w kontaktach społecznych.

Tabela 20. Liczba rodzin objętych pomocą przez ośrodki pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

Powód przyznania pomocy	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Niepełnosprawność	683	671	611
Długotrwała lub ciężka choroba	564	611	571

Źródło: GUS

Towarzyszące niepełnosprawności dolegliwości zdrowotne wymagają zwykle dużych nakładów finansowych, potrzebę długoterminowej opieki lekarskiej, co wiąże się z pogorszeniem kondycji finansowej, w związku ze zwiększeniem wydatków na leczenie czy rehabilitację. Osoby niepełnosprawne w ostatnich latach mogą uzyskać znacznie większą pomoc zarówno finansową w postaci różnego rodzaju dofinansowań, różnych świadczeń ale również pomoc socjalną, psychologiczną i prawną.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (jedn. tekst Dz. U. z 2020 r., poz. 426 z późn. zm.) mówi, że „niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, uzyskanymi dzięki Narodowemu Spisowi Powszechnemu w 2011 r. niepełnosprawni stanowili 12,2% polskiego społeczeństwa. Spośród ogółu niepełnosprawnych więcej było kobiet - 53,9%, natomiast ilość niepełnosprawnych mężczyzn wyniosła 46,1%. Zdecydowana większość niepełnosprawnych zamieszkiwała miasta, osoby ze wsi stanowiły 35,7% ogółu niepełnosprawnych.

W Polsce orzeczenia o niezdolności do pracy wydawane są do celów rentowych przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, komisje lekarskie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także komisje podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz do celów poza rentowych przez powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r. Według powyższej ustawy niepełnosprawność podlega stopniowaniu i w ten sposób ustala się trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Dane GUS wskazują, że w 2011r. osoby, które miały potwierdzoną prawnie niepełnosprawność stanowiły 66,8% niepełnosprawnych, natomiast odsetek niepełnosprawnych biologicznie wyniósł 33,3%. W odniesieniu do danych liczbowych dotyczących ogółu niepełnosprawnych kobiet i mężczyzn należy zwrócić uwagę na to, iż uzyskane dane są niedoszacowane z uwagi na to, że ok. 1,5 mln respondentów odmówiło odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności.

W powiecie ropczycko – sędziszowskim wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ropczycach. Biorąc pod uwagę dane uzyskane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ropczycach stwierdzić można, że w porównaniu do roku 2012 liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności stopniowo maleje w odniesieniu do ostatnich trzech lat. Ale można zauważyć, że na przestrzeni trzech ostatnich lat można zauważyć tendencję wzrostową, co obrazuje Tabela 21.

Tabela 21. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2017-2019

	2012r.	2017r.	2018r.	2019r.
Liczba wydanych orzeczeń ogółem	2474	2069	2109	2124
- w tym kobiety	1343	1075	1054	1114
- w tym mężczyźni	1131	994	1055	1010
Liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności	1218	762	813	832
Liczba osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	997	1017	1030	1006
Liczba osób z lekkim stopniem niepełnosprawności	259	290	266	286

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ropczycach

Jak pokazują powyższe dane, analizując dane z roku 2012 oraz z trzech ostatnich lat można powiedzieć, że liczba kobiet z orzeczonym stopniem niepełnosprawności jest większa niż liczba mężczyzn. Wśród ogółu orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw

Orzekania o Niepełnosprawności w Ropczycach, w latach 2017-2019 najczęściej stanowiły orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, następnie o znacznym stopniu niepełnosprawności i najmniej wydano orzeczeń z lekkim stopniem niepełnosprawności. W porównaniu do roku 2012 zmieniła się proporcja jeśli chodzi o osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem. W roku 2012 więcej było osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Tabela 22. Liczba wydanych orzeczeń z podziałem na wiek w latach 2017-2019

Wiek osób	2017r.	2018r.	2019r.
16-25	147	149	152
26-40	226	216	203
41-60	823	823	750
60 i więcej	273	921	1019
Razem	2069	2109	2124

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ropczycach

W latach 2017-2019 najczęściej osób niepełnosprawnych było w przedziale wiekowym 41-60, następnie w wieku 60 lat i więcej. Najmniej było osób w przedziale wiekowym 16-25 lat.

Tabela 23. Liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności

Wyszczególnienie	2012	2017	2018	2019
Cel złożenia wniosku:				
Odpowiednie zatrudnienie	746	770	788	757
Szkolenie	8	8	12	8
Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	12	16	20	19
Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	150	200	201	214
Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (korzystanie z usług społecznych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych)	274	192	203	289
Zasilek pielęgnacyjny	1096	672	729	667
Uzyskanie karty parkingowej	41	126	132	162
Inne	119	123	106	92

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ropczycach

Wśród osób, które złożyły wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, najczęściej było tych, które za cel wydania orzeczenia podały odpowiednie zatrudnienie oraz uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego. Często przyczyną ubiegania się o wydanie orzeczenia była też konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji oraz uzyskanie karty parkingowej.

Tabela 24. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności u osób przed 16 rokiem życia

Wyszczególnienie	2012	2017	2018	2019
Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności	295	248	265	230
-w tym w celu: przyznania zasiłku pielęgnacyjnego	220	149	161	133
przyznania świadczenia pielęgnacyjnego	-	120	122	124
Uzyskania karty parkingowej	-	3	-	-
- w innym celu	2	3	2	5

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ropczycach

Według danych dotyczących wydanych orzeczeń dla osób przed 16 rokiem życia, liczba wydanych orzeczeń na przestrzeni ostatnich trzech lat wahała się. Natomiast w porównaniu do roku 2012 znacząco spadła. W 2012 roku wydano 295 orzeczeń o niepełnosprawności, w roku 2017 wydano 248, w 2018 r. – 265 a w 2019 r. – 230. Główną przyczyną składania wniosków w tej grupie było przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego.

Tabela 25. Liczba wydanych kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się rehabilitacją w latach 2017-2019

Charakterystyka	2017r.	2018r.	2019r.
Osoby niepełnosprawne	312	321	378
	0	3	0

Placówki zajmujące się re- habilitacją			
Razem	312	324	378

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ropczycach

Osoby niepełnosprawne mogą na podstawie wydanego orzeczenia z odpowiednim zapisem złożyć wnioski o przyznanie karty parkingowej, która uprawnia do zajmowania specjalnie wyznaczonych miejsc do parkowania (tzw. "koperty") oraz do niestosowania niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju. Liczba wydanych kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych w ciągu ostatnich trzech lat wzrastała, w 2017 r. wydano 312 kart, a w 2019 r. – 378.

Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach dofinansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, gmin, samorządu powiatowego oraz Unii Europejskiej. Należą do nich:

- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- prowadzenie Powiatowej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych w Ropczycach,
- realizacja innych programów na rzecz osób niepełnosprawnych – pilotażowy program "Aktywny Samorząd", "Program wyrównywania różnic między regionami III", "Zajęcia klubowe w WTZ", "Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi" - Moduł III.

Tabela 26. Zadania realizowane przez powiat z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR w Ropczycach w latach 2017-2019

Dofinansowanie	2017r.	2018r.	2019r.

	Liczba osób	kwota	Liczba osób	kwota	Liczba osób	kwota
do turnusów rehabilitacyjnych	43	70808	43	76000	62	118154
do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	6 wniosków	11800	6 wniosków	13990,94	6 wniosków	16000
do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	510	352266	516	382120	560	409145
do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	14	48300	7	77000	21	18872
do kosztów działalności WTZ	90	1439640	100	1493640	100	1809600
Przyznanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	1	29000	-	0	1	40000

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Powiatowa Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urządzeń Pomocniczych w Ropczycach została utworzona w celu ograniczenia skutków niepełnosprawności mieszkańców powiatu poprzez zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych w postaci bezpłatnego wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego. Osoby niepełnosprawne mogą wypożyczać sprzęt rehabilitacyjny bezpłatnie, warunkiem jest złożenie wniosku wraz ze stosownym zaświadczeniem lekarskim, potwierdzającym konieczność lub potrzebę korzystania ze sprzętu. Wypożyczalnia udziela nieodpłatnych porad i instruktażu w zakresie obsługi i użytkowania udostępnianego sprzętu jak również w warunkach domowych realizowanych przez rehabilitanta oraz świadczona jest usługa dowozu sprzęt o większych gabarytach do domu osób wypożyczających sprzęt.

Tabela 27. Liczba osób korzystających z Powiatowej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych w latach 2017-2019

	2017r.	2018r.	2019r.
Złożone wnioski	432	635	935

Zawarte umowy	432	635	935
- w tym kobiety	269	357	457
- w tym mężczyźni	82	135	274

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Jak wynika z powyższych danych, liczba osób w tym osób niepełnosprawnych korzystających z usług Powiatowej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych w Ropczycach wzrasta. Najczęściej z Wypożyczalni korzystały kobiety. Wzrost liczby osób wypożyczających sprzęt spowodowany jest tym, iż w latach 2018-2019 PCPR w Ropczycach realizowało projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej pn. "Powiatowa wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych w Ropczycach". W ramach tego projektu do Wypożyczalni zakupiony został nowoczesny sprzęt rehabilitacyjny, który cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem.

Tabela 28. Liczba wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2017-2019

Rok	Liczba wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego
2017	751
2018	1157
2019	1850

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach/Powiatowa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych w Ropczycach

Powiatowa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych w Ropczycach posiada następujący sprzęt rehabilitacyjny i urządzenia pomocnicze: łóżka rehabilitacyjne elektryczne, łóżka do pionizacji, materace przeciwodleżynowe, poduszki przeciwodleżynowe, podnośniki wannowe, podnośniki elektryczne, balsany futura, masażer do stóp, łóżka do kąpieli, koncentratory tlenu, ssaki medyczne, wózki inwalidzkie zwykłe i elektryczne, pionizatory, fotele masujące -rehabilitacyjny, fotele geriatryczne, balkoniki, urządzenie do pionizacji i nauki chodzenia dla dzieci, kule łokciowe i pachowe, laski inwalidzkie, kliny i wałki rehabilitacyjne, urządzenie lektorskie dla niewidomych, ciśnieniomierze, stoliki przyłóżkowy, stoliki do ćwiczeń manualnych, maty rehabilitacyjne, materace rehabilitacyjno- lecznicze, inhalatory,

lapy do naświetleń, lampy na podczerwień, lampy biopton, pulsoksymetry, rotory, rowery rehabilitacyjne, bieżnie, orbitreki, foteliki terapeutyczne dla dzieci, urządzenia do masażu uciskowego, schodolazy kroczące, przyłóżkowe urządzenie rehabilitacyjne.

Powiat Ropczycko – Sędziszowski od 2012 roku realizuje pilotażowy program „Aktywny Samorząd”. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach programu pomoc osobom niepełnosprawnym udzielana była poprzez dofinansowanie w dwóch modułach. W ramach programu „Aktywny Samorząd” wsparcie uzyskało w ostatnich trzech latach 243 osoby niepełnosprawne.

Tabela 29. Liczba osób i wysokość środków finansowych przeznaczona na realizację pilotażowego programu "Aktywny samorząd" w latach 2017-2019

Moduł I	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy w ramach pilotażowego programu "Aktywny samorząd"					
	2017r.		2018r.		2019r.	
	kwota	Liczba osób	kwota	Liczba osób	kwota	Liczba osób
Obszar A zadanie 1 Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	4377	1	8000	1	16736	1
Obszar A zadanie 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B	3439	3	4970	4	2768	2
Obszar B zadanie 1 Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	47317	14	23891	6	46205	7
Obszar B zadanie 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	0	0	0	0	0	0
Obszar C zadanie 2 pomoc w utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	1100	1	6062	4	6010	3

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

Obszar C zadanie 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	14000	1	0	0	40 000	1
Obszar C zadanie 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej kończyny	13446	1	0	0	0	0
Obszar D pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	24397	14	20319	12	11932,40	10
Moduł II	2017		2018		2019	
Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	182667	54	176646	48	223290	55

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Powiat ropczycko – sędziszowski realizuje także program „Wyrównywania różnic między regionami III”. Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Tabela 30. Środki finansowe przeznaczone na realizację programu "Wyrównywanie różnic pomiędzy regionami III" w latach 2017-2019

Nazwa obszaru	Kwota przyznanych środków z PFRON		
	2017r.	2018r.	2019r.
Obszar B – likwidacja barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych oraz urzędach	68 400,00	32 399,17	49 171,56
Obszar D – likwidacja barier transportowych	-	-	449 911,42

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Od 2018r. Powiat Ropczycko-Sędziszowski realizuje program pn. "Zajęcia klubowe w WTZ". Celem programu jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji.

Tabela 31. Liczba otrzymanych środków na "Zajęcia klubowe w WTZ" w latach 2018-2019

Rok	Liczba uczestników	Liczba środków finansowych
2018	4	19 200,00
2019	4	19 200,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, pochodzące ze środków PFRON realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Ropczycach. Zadania te obejmują: wyposażenie stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, staże dla osób niepełnosprawnych, poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu, szkolenia i przekwalifikowania zawodowe osób niepełnosprawnych, środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej dla osób niepełnosprawnych.

Tabela 32. Liczba osób i kwota dofinansowania ze środków PFRON na rehabilitację zawodową

Charakterystyka	2017r.	2018r.	2019r.
Przyznanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	1 dotacja dla jednej osoby w wysokości 29 000,00 zł	-	1 dotacja dla jednej osoby w wysokości 40 000,00 zł

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach na dzień 31.12.2014 r. zarejestrowanych było 206 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, natomiast na koniec 2019 roku było 123 osoby. Liczba osób niepełnosprawnych zmniejszyła się o 83 osoby. W okresie od 2014 r. do 2019 r. pracę podjęło łącznie 867 niepełnosprawnych osób bezrobotnych. Z prac interwencyjnych łącznie skorzystały 33 osoby, z robót publicznych 74 osoby, środki na działalność gospodarczą otrzymało 13 osób. Z tytułu odbywania stażu stypendium stażowe otrzymało 141 osób, a stypendium z tytułu odbytych szkoleń 23 osoby bezrobotne niepełnosprawne.

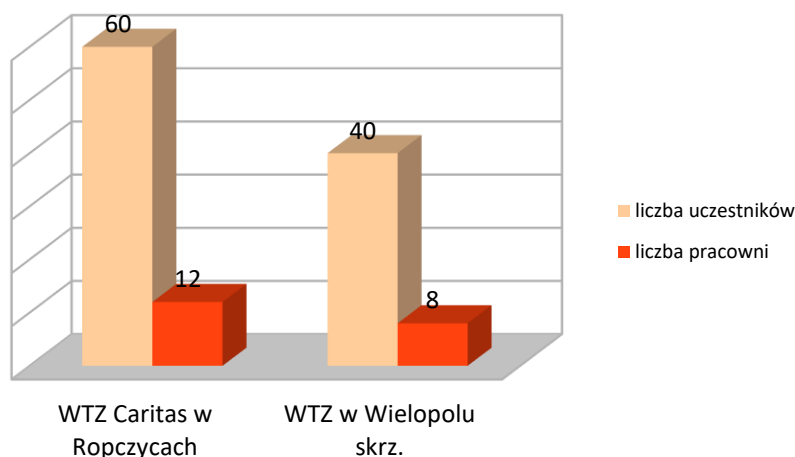
Tabela 33. Uczestnictwo osób bezrobotnych niepełnosprawnych w wybranych aktywnych formach rynku pracy

Lata	Ogółem podjęło prace	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Działalność gospodarcza	Staż	Szkolenia
2014	161	4	12	4	32	7
2015	152	8	15	2	27	3
2016	163	5	14	0	33	8
2017	160	11	9	2	16	1
2018	110	2	10	2	14	1
2019	121	3	14	3	19	3
razem	867	33	74	13	141	23

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Ropczycach.

Na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego funkcjonują od 2003 roku Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas w Ropczycach oraz od 2011 roku Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wielopolu Skrzyńskim prowadzone przez Gminę Wielopole Skrzyńskie. Warsztaty obejmują swoim wsparciem 100 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu ropczycko-sędziszowskiego. Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas w Ropczycach prowadzą rehabilitację zawodową i społeczną dla 60 osób niepełnosprawnych w 12 pracowniach, natomiast Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wielopolu Skrz. wsparciem obejmują 40 uczestników, dla których prowadzą zajęcia w 8 pracowniach. Działania podejmowane przez WTZ mają przede wszystkim na celu poprawę ogólnego rozwoju i poprawę sprawności fizycznej, naukę umiejętności społecznych i umiejętności życia codziennego oraz rozwijanie kontaktów interpersonalnych uczestników.

Wykres 11. Liczba uczestników oraz pracowni w WTZ Caritas w Ropczycach i WTZ w Wielopolu Skrz. w 2019 r.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, która została powołana przez Starostę Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego. Do zakresu działania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacja praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Członkowie Społecznej Rady opiniują również projekty uchwał Rady Powiatu dotyczące problematyki osób niepełnosprawnych. Wszystkie opinie lub propozycje zaproponowane przez Społeczną Radę są przekazywane do odpowiednich instytucji lub organizacji.

Pomoc osobom niepełnosprawnym świadczona jest również przez domy pomocy społecznej oraz środowiskowe domy samopomocy znajdujące się na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego.

Dom Pomocy Społecznej w Lubzinie przeznaczony jest dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Dom posiada 92 miejsca przeznaczone wyłącznie dla kobiet. Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Rudzie posiada 103 miejsca i przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych. Obie placówki mają charakter ponadlokalny.

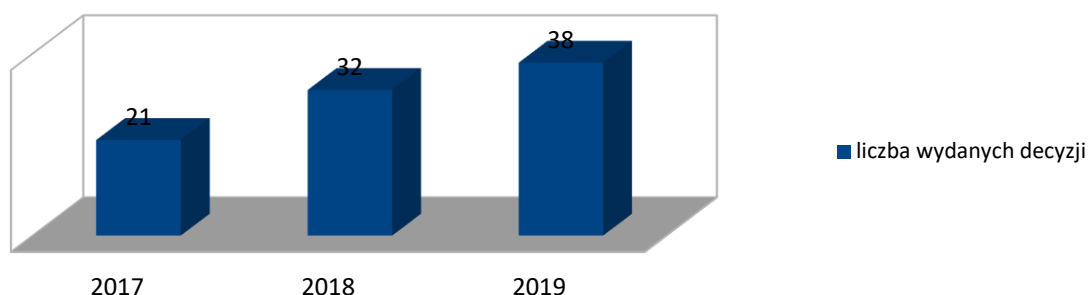
Tabela 34. Liczba osób przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Lubzinie i Rudzie w latach 2017-2019 (stan na dzień 31.12.)

Nazwa Domu	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Dom Pomocy Społecznej w Lubzinie	88	91	89
Dom Pomocy Społecznej w Rudzie	103	101	102

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach w latach 2017-2019 wydało 91 decyzje umieszczające osoby w domach pomocy społecznej na terenie powiatu ropczycko - sędziszowskiego.

Wykres 12. Liczba decyzji umieszczających w Domach Pomocy Społecznej w Lubzinie i Rudzie wydanych w latach 2017-2019

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Ponadto na terenie powiatu ropczycko - sędziszowskiego działają: Środowiskowy Dom Samopomocy w Ropczycach prowadzony przez Gminę Ropczyce oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Sędziszowie Młp. działający przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Sędziszowie Młp. o zasięgu powiatowym.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Ropczycach obejmuje wsparciem 43 uczestników wyłącznie z terenu Gminy Ropczyce. Środowiskowy Domu Samopomocy w Sędziszowie Młp. posiada 47 miejsc dotowanych dla osób niepełnosprawnych. Środowiskowe Domy Samopomocy prowadzą działania dla osób z zaburzeniami psychicznymi i osób z upośledzeniem umysłowym tj.: trening funkcjonowania w życiu codziennym, trening umiejętności interpersonalnych, trening umiejętności spędzania wolnego czasu, poradnictwo psychologiczne, pomoc

w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych oraz terapię ruchową. Poniższa tabela przedstawia ilość osób korzystających ze Środowiskowych Domów Samopomocy w latach 2017-2019.

Tabela 35. Liczba osób korzystających ze wsparcia ŚDS w latach 2017-2019

Lata	ŚDS w Sędziszowie Młp.	ŚDS w Ropczycach
2017	45	53
2018	47	49
2019	47	54

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Ropczycach jest jedyną w powiecie placówką publiczną dla uczniów w wieku od 3 do 25 lat z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym lub głębokim oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją.

W Ośrodku funkcjonują:

1) Przedszkole Specjalne „Promyk” dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz niepełnosprawnością sprzężoną, z autyzmem w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją,

2) Szkoła Podstawowa Nr 4 Specjalna dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością sprzężoną, z autyzmem w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją.

3) Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 3 Specjalna dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, niepełnosprawnością sprzężoną, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera o kierunkach:

a) monter sieci instalacji i urządzeń sanitarnych,

b) ogrodnik,

c) pracownik pomocniczy obsługi hotelowej,

d) cukiernik, piekarz - trzyletnia szkoła ponadgimnazjalna prowadząca kształcenie nie dłużej niż do 24 roku życia, umożliwiającą uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie po zdaniu egzaminu, a także umożliwiającą dalsze kształcenie.

- 4) Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy Nr 1 dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz niepełnosprawnością sprzężoną, z autyzmem w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją,
- 5) Zespoły zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim,
- 6) Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Tabela 36. Charakterystyka uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ropczycach w latach 2017-2019

Charakterystyka	2017r.	2018r.	2019r.
Liczba uczniów	92	98	97
Liczba uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności	37	55	48
Uczniowie mieszkający w mieście	27	30	31
Uczniowie mieszkający na wsi	65	68	66

Źródło: SOSW w Ropczycach

Poza pomocą w formie usługowej czy finansowej, zarówno niepełnosprawnym jak i członkom ich rodzin udziela się także porad socjalnych. Dotyczą one m.in. funkcjonujących na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego stowarzyszeń czy organizacji pozarządowych, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych. Na terenie powiatu działają następujące stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych:

1. Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych z Domu Pomocy Społecznej w Lubzynie,
2. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Sędziszowie Małopolskim,
3. Stowarzyszenie „Podaruj dzieciom uśmiech” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Ropczycach,
4. Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym „Monika” w Wielopolu Skrzyńskim,
5. Polski Związek Niewidomych Okręg Podkarpacki Koło Powiatowe w Ropczycach,
6. Caritas Diecezji Rzeszowskiej.

Osoby niepełnosprawne oczekują od władz, społeczeństwa, najbliższej rodziny skutecznego sposobu udzielenia pomocy, która zaspokoiliby ich podstawowe potrzeby życiowe. Pomoc i opiekę osobie chorej, niepełnosprawnej zazwyczaj świadczy rodzina. Często problem niepełnosprawności w rodzinie stanowi tam sytuację kryzysową, co wymaga pomocy finansowej, a także wsparcia socjalnego i psychologicznego dostosowanego do potrzeb osoby niepełnosprawnej i jej najbliższego otoczenia. Zdarza się też, że osoba niepełnosprawna nie posiada rodziny lub rodzina nie chce podjąć opieki nad osobą chorą lub niepełnosprawną, wówczas konieczne jest zapewnienie opieki przez pomoc społeczną lub zapewnienie instytucjonalnych form pomocy.

W celu zapewnienia równości szans osobom niepełnosprawnym duże znaczenie ma dalsze podnoszenie świadomości społecznej w zakresie rozumienia praw i potrzeb osób niepełnosprawnych, co wiąże się z popularyzacją w społeczeństwie wiedzy na ten temat. Trudności w akceptacji samego siebie spowodowane występującymi schorzeniami, gorsze przygotowanie zawodowe i społeczne pogłębiają zjawisko wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych. Dlatego też ważna jest zmiana wizerunku samych osób niepełnosprawnych, zapewnienie im, że mają pełne prawo do uczestnictwa w życiu społecznym. W związku z tym należy dążyć do wypracowania warunków mających na celu aktywizację osób niepełnosprawnych poprzez wyrabianie w nich zaradności osobistej, a także pobudzanie do aktywności społecznej poprzez znoszenie barier architektonicznych, transportowych i w komunikowaniu się, a także poprzez zwiększenie dostępu do informacji oraz społeczne zrozumienie oraz akceptację osób niepełnosprawnych. Bardzo ważną sprawą jest odpowiednie wykształcenie osób niepełnosprawnych. W latach 2017-2019 157 osób korzystało z pilotażowego programu "Aktywny Samorząd" - moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Zgodnie z zasadami programu osoba niepełnosprawna może uzyskać dofinansowanie czesnego i dodatkowych kosztów nauki. Jest to duża liczba osób w porównaniu do innych powiatów z terenu województwa podkarpackiego. Równie ważną rolę w zdobywaniu odpowiedniego wykształcenia dzieci niepełnosprawnych ma na terenie powiatu Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Ropczycach. Od przedszkolaka do osoby dorosłej szkoła prowadzi na wysokim poziomie proces kształcenie osób z różnymi niepełnosprawnościami, który przynosi niezwykle wymierne efekty.

Bardzo istotne znaczenie dla osób niepełnosprawnych ma aktywizacja zawodowa. Analizując dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ropczycach, można zauważyć, że w latach 2017-2019 jednym z głównych powodów złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności było odpowiednie zatrudnienie. Osoby niepełnosprawne chcą

być aktywne zawodowo. Niestety ze względu na stan zdrowia osoby te mają przeważnie niskie wykształcenie i kwalifikacje zawodowe co utrudnia znalezienie pracy.

4. Potrzeba ochrony macierzyństwa; bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Każda rodzina jest narażona na niezamierzone wpływy, oddziaływania i różnego rodzaju sytuacje kryzysowe, które mogą doprowadzić do zjawiska dezorganizacji lub dysfunkcyjności, tj. niemożności realizowania postawionych przed nią zadań, zarówno wobec członków rodziny, jak i całego społeczeństwa. Dlatego też bardzo ważne jest wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, społeczne, socjalne i prawne rodziny najbardziej nawet zagrożonej, zanim dysfunkcja stanie się nieodwracalna i przyniesie długotrwałe negatywne skutki.

System prawny wprowadzony ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest elementem polityki rodzinnej państwa, który w sposób kompleksowy reguluje problematykę wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Ustanowione prawo powstało dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła zadania gminy i powiatu. Po stronie gminy jest praca z rodzinami biologicznymi, zaś działania powiatu skupiają się przede wszystkim na pracy z rodzinami zastępczymi.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczy w szczególności rodzin wielodzietnych, niepełnych, a także tych, w których rodzice dzieci i młodzieży w wieku 0 - 18 lat nie wykonują właściwie obowiązków rodzicielskich, często z powodu uzależnień.

Pracę z rodziną biologiczną prowadzi między innymi asystent rodziny, który jest pracownikiem systemu pomocy społecznej szczebla gminnego.

Poniższa tabela przedstawia liczbę asystentów rodziny zatrudnionych w pięciu gminnych i miejsko-gminnych ośrodkach pomocy społecznej w powiecie ropczycko-sędziszowskim w latach 2018-2019 oraz liczbę rodzin, które otaczali opieką.

Tabela 37. Liczba asystentów zatrudnionych w OPS-ach oraz rodzin objętych ich pomocą w latach 2018-2019

Gmina	2018		2019	
	asystenci	rodziny	asystenci	rodziny
Ropczyce	3	23	3	25
Sędziszów Młp.	2	19	2	24
Iwierzycy	1	5	1	5
Ostrów	1	11	1	10
Wielopole Skrz.	1	7	1	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji OPS-ów z terenu powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Działalność państwa na rzecz rodzin dotyczy wyrównywania pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych, tworzenia im równych szans funkcjonowania i rozwoju oraz asekurowania w obliczu ryzyka życiowego, a działania skierowane na rzecz dzieci koncentrują się przede wszystkim na ochronie ich praw, asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń oraz zapewnieniu stabilnego środowiska rodzinnego.

Jeśli z jakiegoś powodu rodzice dziecka nie potrafią wykorzystać udzielonej pomocy – lub, co gorsza, sami naruszają prawa dziecka – podstawowym obowiązkiem państwa jest jego ochrona, nawet, jeśli wiąże się to z ingerencją we władzę rodzicielską. Ostateczną formą wsparcia dziecka i jego rodziny biologicznej jest umieszczenie go w rodzinnej formie pieczy zastępczej, tj. w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu (z zastrzeżeniami określonymi ustawowo).

Opieka nad dzieckiem i rodziną wykonywana w ramach systemu pieczy zastępczej powinna uwzględniać zasadę autonomii rodziny i prymatu rodziców w wychowaniu dzieci. Należy mieć wówczas na uwadze udzielanie rodzinie biologicznej pomocy reintegracyjnej i wsparcia w celu odbudowy więzi rodzinnych. Umieszczenie małoletniego poza rodziną powinno być spostrzegane jako forma wsparcia tej rodziny. Rola rodzinnej pieczy zastępczej nie ogranicza się tylko do działań ratowniczych i pomocowych, lecz stanowi wachlarz oddziaływań o charakterze profilaktycznym, wspierającym i doradczym. Ponadto kierowana jest do osób małoletnich, będących w fazie fizycznego, psychicznego, emocjonalnego i

społecznego rozwoju, które z różnych przyczyn znalazły się w bardzo trudnej, wymagającej specjalistycznej pomocy

sytuacji opiekuńczo-wychowawczej i życiowej, a które same nie są i nie mogą stanowić o swoim bytowaniu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach Zarządzeniem Nr 91/2011 z dnia 7 grudnia 2011 r. Starosty Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego wyznaczone zostało na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie ropczycko-sędziszowskim.

PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy pracują bezpośrednio z rodzinami zastępczymi.

Liczbę rodzin zastępczych w powiecie ropczycko-sędziszowskim przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2017-2019 (stan na dzień 31.12 każdego roku)

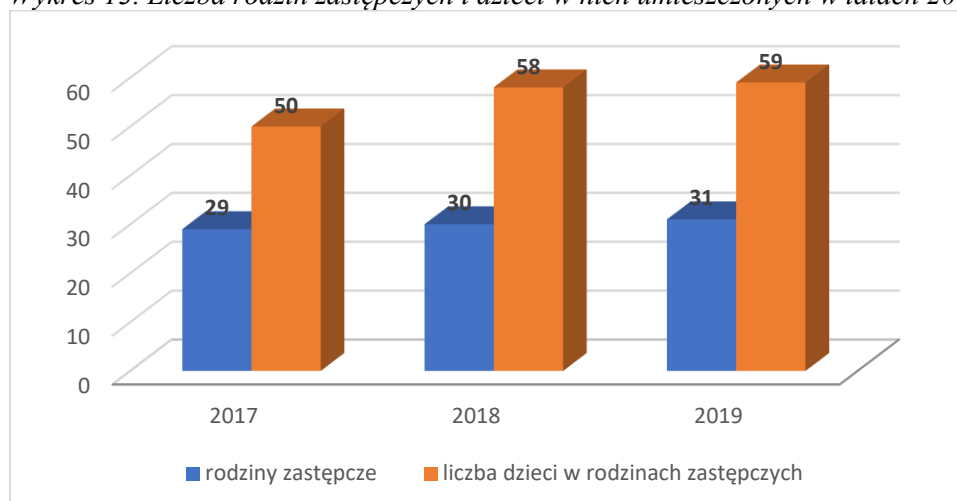
Forma pieczy zastępczej	2017 r.	2018 r.	2019r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	8	11	10
Rodziny zastępcze niezawodowe	19	17	19
Rodziny zastępcze zawodowe	2	2	2
Łącznie	29	30	31

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Jak wynika z powyższej tabeli na terenie powiatu największą liczbę funkcjonujących rodzin stanowią rodziny zastępcze niezawodowe. Liczba rodzin zastępczych od trzech lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

W rodzinach zastępczych liczba dzieci i osób pełnoletnich przebywających w rodzinach zastępczych kształtowała się w następujący sposób: w rok 2017 było 50, w 2018r. – 58 natomiast w 2019r. - 59. Na przestrzeni tych trzech lat widać wzrost liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

Wykres 13. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w latach 2017-2019

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Liczba dzieci i osób pełnoletnich przebywających w rodzinach zastępczych kształtowała się w następujący sposób: w 2017 roku - 50 wychowanków, w roku 2018 - 58, natomiast w 2019 roku - 59. Na przestrzeni tych trzech lat widać wzrost liczby dzieci i osób pełnoletnich przebywających w rodzinach zastępczych.

W powiecie ropczycko-sędziszowskim najwięcej rodzin zastępczych funkcjonuje na terenie Gminy Ropczyce -12, następnie w Gminie Wielopole Skrz. – 7, Gminie Ostrów – 5, w Gminie Sędziszów Młp. – 4 natomiast najmniej rodzin zastępczych jest na terenie Gminy Iwierzycy – 3.

Tabela 39. Liczba rodzin zastępczych z podziałem na poszczególne gminy powiatu ropczycko-sędziszowskiego (stan na 31.12 każdego roku)

Lp.	Gmina	2017 r.	2018 r.	2019 r.
1.	Ropczyce	12	11	12
2.	Sędziszów Młp.	4	5	4
3.	Iwierzycy	3	4	3
4.	Ostrów	4	5	5
5.	Wielopole Skrz.	5	5	7
	RAZEM:	28	30	31

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

W funkcjonujących na terenie powiatu rodzinach zastępczych umieszczonych jest 14 dzieci z innych powiatów. Najwięcej jest dzieci z powiatu Dębickiego – 4 dzieci.

Tabela 40. Liczba dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Powiat	Liczba dzieci i osób pełnoletnich z innych powiatów, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego			
	Lata	2017r.	2018r.	2019r.
Powiat Dębicki		6 (4 + 2 os. pełnoletnie)	5 (4 dzieci + 1 os. pełnoletnia)	4 (3 dzieci + 1 os. pełnoletnia)
Miasto Jastrzębie Zdrój		2	2 (1 dziecko i 1 osoba pełnoletnia)	1 dziecko
Powiat Leżajski		1	1	1 dziecko
Powiat Łańcucki		1 os. pełnoletnia	1 os. pełnoletnia	1 os. pełnoletnia
Powiat Kłodzki		1	1	1 dziecko
Miasto Gmina Częstochowa		1	1	0
Powiat Parczewski		1	1	1 dziecko
Miasto Przemyśl		2	2	2 dzieci
Miasto Rzeszów		1	0	0
Miasto Jelenia Góra		1	0	0
Powiat krośnieński		0	0	1
Miasto Stołeczne Warszawa		0	0	1
Razem		17 (14 dzieci i 3 osoby pełnoletnie)	14 (11 dzieci i 3 osoby pełnoletnie)	14 (12 dzieci i 2 osoby pełnoletnie)

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

W przypadku braku możliwości umieszczenia dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej zostają one kierowane do instytucjonalnych form pieczy zastępczej. Instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego. Na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego nie funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza.

Wsparcie systemu pomocy społecznej otrzymują również wychowankowie usamodzielniani. Osoba usamodzielniana to wychowanek opuszczający po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Wsparcie udzielane osobom pełnoletnim polega na przyznaniu pomocy na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie

oraz pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia.

Obrazowe przedstawienie wsparcia udzielanego pełnoletnim wychowankom przedstawia poniższa tabela:

Tabela 41. Pomoc udzielana usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015-2019

Lata	Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Pomoc na usamodzielnienie	
	Wychowankowie rodzin zastępczych	Wychowankowie POW i MOW	Wychowankowie rodzin zastępczych	Wychowankowie POW i MOW	Wychowankowie rodzin zastępczych	Wychowankowie POW i MOW
2015	20	3	1	1	4	2
2016	26	4	3	2	7	3
2017	23	3	2	1	1	2
2018	24	3	0	0	2	3
2019	15	1	4	0	3	0

Zródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach

Wychowankowie pieczy zastępczej najczęściej korzystają ze wsparcia w postaci pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki. W większej mierze są to osoby usamodzielniane, które opuściły rodziny zastępcze aniżeli wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo – wychowawcze. Związane jest to z większą liczbą osób przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej niż instytucjonalnej.

Niezastąpioną pomoc rodzinom zagrożonym bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych niosą placówki wsparcia dziennego.

Od 2017 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach funkcjonuje **Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Baza”** o zasięgu ponadgminnym. Placówka obejmuje opieką dzieci z rodzin potrzebujących wsparcia, między innymi z rodzin dotkniętych

alkoholizmem, ubóstwem, z rodzin wielodzietnych czy rozbitych. Wychowawcy, zatrudnieni w placówce, służą pomocą w nauce, w wyrównywaniu braków edukacyjnych, organizują czas wolny, kształtują rozwój zainteresowań m.in. poprzez zabawy i zajęcia sportowe, stwarzają warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju dziecka. Wspomagają i uzupełniają pracę szkoły we wszystkich zakresach: opieki, oddziaływań wychowawczych i dydaktycznych, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz pracy logopedycznej.

Dzieci biorące udział w zajęciach zapewniony mają dowóz z domu do Placówki i z powrotem, posiłek regeneracyjny oraz zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe: matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne – robotyka; kompetencje informatyczne – zajęcia komputerowe; porozumiewanie się w języku obcym – język angielski; porozumiewanie się w języku ojczystym; umiejętność uczenia się..

Uczestnicy rozwijają swoje zainteresowania na zajęciach plastycznych, fotograficznych, muzyczno-tanecznych i sportowych. Moją możliwość uzyskać pomoc w nauce i odrabianiu zadań domowych oraz aktywnie wypocząć, korzystając ze sprzętu sportowego – stołu pingpongowego, air-hokeja, rowerów, deskorolek, łyżworolek, hulajnóg i innych, jak również skorzystać z atrakcyjnych gier planszowych czy elektronicznych. Ponadto biorą udział w licznych wyjazdach o charakterze rozrywkowym, kulturalnym oraz turystycznym. Wychowankowie, jak również ich rodzice i opiekunowie prawni zapewnioną mają pomoc psychologa, który udziela wsparcia indywidualnego oraz grupowego w formie warsztatów; pomoc pedagoga – konsultacje dla rodziców i dzieci oraz zajęcia logopedyczne dla dzieci.

W 2019 roku ze wsparcia „Naszej Bazy” skorzystało 57 dzieci z 37 rodzin.

Podobnie zorganizowane są również świetlice wsparcia dziennego utworzone przez Caritas Diecezji Rzeszowskiej w ramach projektu „Dorastanie z Caritas” na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego w Wielopolu Skrzyńskim, Niedźwiadzie i w Ropczycach.

5. Sytuacje kryzysowe i problem przemocy w rodzinie

Mieszkańcom powiatu ropczycko-sędziszowskiego znajdującym się w sytuacji kryzysu, również wynikającym z przemocy w rodzinie udziela pomocy i wsparcia Powiatowy Ośrodek

Interwencji Kryzysowej. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Szczegółowe dane prezentuje tabela poniżej.

Tabela 42. Liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy w POIK w latach 2017-2019

Rok	Liczba osób korzystających z interwencji kryzysowej		Liczba osób korzystających z tymczasowego schronienia w hostelu	Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego					
				Psychologicznego		Prawnego		Rodzinnego/socjalnego	
	K	M		K	M	K	M	K	M
2017	41	13	3	33	4	34	4	1	0
2018	55	15	0	26	5	39	6	13	2
2019	52	16	2	23	7	25	7	1	1
Razem	148	44	5	82	16	98	17	15	3

Źródło: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ropczycach

Osoby zgłaszające się do Ośrodka, w zależności od potrzeb, mają możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, rodzinnego i socjalnego. Szczegółowe dane dotyczące liczby udzielonych porad w latach 2017-2019 prezentuje tabela poniżej.

Tabela 43. Liczba porad w ramach świadczenia przez POIK poradnictwa specjalistycznego w latach 2017-2019

Rok	Liczba porad w ramach poradnictwa specjalistycznego		
	Psychologicznego	Prawnego	Rodzinnego/socjalnego
2017	62	89	1
2018	61	83	49
2019	43	65	6
Razem	166	237	56

Źródło: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ropczycach

W Ośrodku funkcjonuje też przyjazny pokój przesłuchań dzieci, który ma na celu ochronę małoletniego świadka lub osoby pokrzywdzonej w czasie jego uczestnictwa

w procedurze związanej z zebraniem materiału dowodowego dla potrzeb wymiaru sprawiedliwości.

Działania Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej na rzecz osób w sytuacji kryzysowej, w tym z powodu przemocy w rodzinie, prowadzone są poprzez bieżącą współpracę z instytucjami, jednostkami i organami tworzącymi lokalny system pomocy i wsparcia. Ośrodek realizuje także szkolenia w zakresie interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane do kadr pomocy społecznej z terenu powiatu i przedstawicieli współpracujących służb i instytucji.

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie rozumiany jest jako zespół instytucji współdziałających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi. Zasoby powiatu ropczycko-sędziszowskiego, w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie, tworzą następujące służby i instytucje wraz z potencjałem organizacyjnym oraz specjalistami z różnych dziedzin:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach wraz z działającym w strukturze Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej;
- Miejsko-Gminne i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej wraz z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Komenda Powiatowa Policji w Ropczycach wraz z podległą jednostką;
- Sąd Rejonowy w Ropczycach;
- Prokuratura Rejonowa w Ropczycach;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
- Placówki oświatowe;
- Zespół Opieki Zdrowotnej i placówki ochrony zdrowia;
- organizacje pozarządowe;
- instytucje kościelne.

Natychmiastowej pomocy osobom poszkodowanym w wyniku przemocy domowej udziela Policja mająca zapewnić bezpieczeństwo oraz służba zdrowia udzielająca ofiarom przemocy pomocy medycznej, jak również Gminne i Miejsko – Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej. Są to często pierwsze instytucje, do których zgłaszają się osoby chcące uzyskać pomoc. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności

w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia, ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej, zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie, zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania. Natomiast wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Realizacja tych zadań spoczywa na instytucjach i służbach, tworzących lokalny system przeciwdziałania przemocy, zgodnie z kompetencjami.

Z analizy danych statystycznych instytucji i służb udzielających pomocy osobom z problemem przemocy w rodzinie wynika, że corocznie zwiększa się liczba interwencji domowych oraz liczba skierowanych przez Policję do Sądu Rejonowego aktów oskarżenia związanych z przestępstwem ściganym z urzędu z art. 207 kk z użyciem przemocy. Wśród osób pokrzywdzonych przestępstwem przemocy najliczniejszą grupę stanowią kobiety, natomiast mężczyźni są zdecydowanie częściej sprawcami przemocy wobec najbliższych, a prawie 60 % z nich popełnia ten czyn zabroniony będąc pod wpływem alkoholu. Liczną grupę pokrzywdzonych świadków stanowią też dzieci oraz osoby starsze. Spośród wszczętych przez Policję postępowań z art. 207 kk ponad 55 % zakończonych jest skierowaniem aktu oskarżenia. Szczegółowe dane prezentowane są w tabeli poniżej.

Tabela 44. Liczba interwencji domowych i założonych procedur Niebieskie Karty przez funkcjonariuszy KPP w Ropczycach w latach 2017-2018

Rok	Liczba interwencji domowych	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej *				Liczba osób podejrzewanych o przemoc			Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu			Liczba wszczętych postępowań na podst. art. 207 KK znęcanie psychiczne lub fizyczne nad osobą)	Liczba umorzonych postępowań na podst. art. 207 KK (znęcanie psychiczne lub fizyczne nad osobą)	Liczba skierowanych do Sądu aktów oskarżeń na podst. art. 207 KK
			K	M	N	Osoby powyżej 65 r.ż.	K	M	N	K	M	N			

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

														w %	
2017	691	203	141	17	48	21	4	199	0	2	125	0	36	47,2 %	17
2018	783	236	208	36	53	40	17	219	0	3	113	0	56	26,8 %	15
2019	765	195	174	18	31	43	17	178	0	5	114	0	53	62,2 %	33
Łącznie	2239	634	206	71	132	104	38	596	0	10	352	0	145	44,8 %	65

* K,M,N- kobiety, mężczyźni, nieletni do 18 r.ż.

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Ropczycach

Z danych statystycznych uzyskanych od Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działających w każdej z pięciu gmin na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego wynika, że w gminach miejsko-wiejskich 10-26 % zgłoszeń dotyczących podejrzenia przemocy w rodzinie zakończonych jest skierowaniem do organów ścigania zawiadomienia o powzięciu podejrzenia o popełnienie przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 45. Liczba procedur Niebieskie Karty, założonych w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2017-2019

Gminy	Liczba złożonych Niebieskich Kart 2017-2019	Liczba rodzin uwikłanych w przemoc domową 2019-2017	Liczba rodzin w gminach, w których skutecznie rozwiązano problem przemocy 2019-2017	Liczba zgłoszeń do organów ścigania o powzięciu podejrzenia o popełnienie przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy 2019-2017
Ropczyce	292	212	148	78
Sędziszów Małopolski	181	161	115	18
Iwierzycy	51	50	33	0
Ostrów	69	78	63	6
Wielopole Skrzyńskie	75	111	34	0
Łącznie	668	612	393	102

Źródło: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Również dane Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wskazują na kobiety jako najliczniejszą grupę osób pokrzywdzonych przestępstwem przemocy.

Tabela 46. Liczba osób pokrzywdzonych przemocą w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2017-2019

Gminy	Liczba pokrzywdzonych kobiet 2019-2017	Liczba pokrzywdzonych mężczyzn 2019-2017	Liczba pokrzywdzonych nieletnich do 18 r.ż.
Ropczyce	161	17	75
Sędziszów Małopolski	195	41	78
Iwierzycy	44	20	4
Ostrów	67	3	9
Wielopole Skrzyńskie	40	12	42
Łącznie	507	93	208

Źródło: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Z analizy danych dotyczących realizacji procedury Niebieskie Karty przez Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że wśród osób podejrzanych o stosowanie przemocy wobec najbliższych aż 90 % stanowią mężczyźni. Szczegółowe dane z poszczególnych gmin przedstawia tabela.

Tabela 47. Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2017-2019

Gminy	Liczba sprawców przemocy*			
	K	M	Osoby powyżej 65 r.ż.	N
Ropczyce	21	183	16	0
Sędziszów Małopolski	10	151	0	0
Iwierzycy	4	44	0	0
Ostrów	2	69	0	0
Wielopole Skrzyńskie	3	55	0	0
Łącznie	40	502	16	0

* K,M,N- kobiety, mężczyźni, nieletni do 18 r.ż.

Źródło: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

W ramach realizacji procedury Niebieskie Karty pracownicy Ośrodka inicjowali procedurę, a także uczestniczyli w posiedzeniach grup roboczych i tak: w 2017- w 3 posiedzeniach, w 2018- w 2, a w 2019 – w 6.

W Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Ropczycach osoby doświadczające przemocy korzystają z natychmiastowego wsparcia emocjonalnego, poradnictwa specjalistycznego lub z tymczasowego schronienia w hostelu, w zależności od sytuacji. Kobiety doświadczające przemocy mogą brać udział w cyklicznych spotkaniach grupy wsparcia, natomiast osoby podejrzane o stosowanie przemocy lub skazane za przestępstwo z art. 207 kk mogą uczestniczyć w realizowanym corocznie „Programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie”. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 48. Liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy w POIK w związku z sytuacją przemocy w rodzinie w latach 2017-2019

Rok	Liczba osób korzystających z IK związanej z przemocą domową*	Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego*	Liczba złożonych Niebieskich Kart przez POIK	Liczba osób, które korzystały z tymczasowego schronienia w hostelu POIK ze względu na przemoc	Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy*
2017	13	9	2	2	4
2018	21	19	7	0	4
2019	23	19	7	2	9
Razem	57	47	16	4	17

**Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*

Źródło: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ropczycach

Sprawy dotyczące przemocy w rodzinie są sprawami trudnymi, dotykającymi zamkniętych środowisk rodzinnych, skąd informacje rzadko przedostają się na zewnątrz. W bardzo wielu przypadkach poszkodowani nie chcą współpracować z Policją w celu ukarania sprawcy przestępstwa, który jest przecież jednocześnie członkiem ich rodziny. Stąd istotną rolę w zapobieganiu występowania przemocy stanowią wszelkie działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w środowisku rodzinnym, a także działania o charakterze interwencyjnym wobec osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.

V. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę planowanego działania, za pomocą czynników zewnętrznych i wewnętrznych, mających wpływ na rozwój sfery społecznej w Powiecie Ropczycko-Sędziszowskim. Analiza SWOT odwołuje się do czynników wewnętrznych danej instytucji, mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń płynących z otoczenia, a sama nazwa SWOT jest skrótem literowym angielskich słów i oznacza:

STRENGTHS - Siły - wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć wpływ na rozwój obszaru polityki społecznej, wyróżniające obszar polityki społecznej Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla rozwoju,

WEAKNESSES - Słabości - wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć negatywny wpływ na rozwój obszaru polityki społecznej, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń, braki w potencjałach, obniżające pozycję obszaru polityki społecznej zarówno w oczach mieszkańców jak i podmiotów zewnętrznych,

OPPORTUNITIES - Szanse - czynniki w otoczeniu sprzyjające lub mogące sprzyjać rozwojowi obszaru polityki społecznej umożliwiające eliminowanie słabości, wzmocnienie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju,

THREATS - Zagrożenia - czynniki w otoczeniu utrudniające lub mogące utrudnić rozwój obszaru polityki społecznej, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju obszaru polityki społecznej dziedzinach.

W niniejszej Strategii określono mocne i słabe strony, oraz szanse i zagrożenia wynikające z uwarunkowań środowiskowych. Analiza SWOT pozwoli na określenie możliwości i potrzeb, jak również potencjału i czynników mogących działać destabilizująco i hamująco na rozwój pomocy społecznej w powiecie ropczycko-sędziszowskim. Silne i słabe strony, szanse i zagrożenia Powiatu w zakresie pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Analiza SWOT

czynniki wewnętrzne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ♣ dobrze rozwinięta infrastruktura placówek pomocy społecznej tj.: PCPR, DPS-y, POIK, ŚDS-y, itp. ♣ wykwalifikowana kadra systemu pomocy społecznej, ♣ dobra współpraca instytucji pomocy społecznej: z władzami samorządowymi organizacjami pozarządowymi, służbami, itp., ♣ realizacja programów w tym również współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, wspierających zatrudnienie i przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, ♣ program na rzecz osób niepełnosprawnych, ♣ funkcjonowanie DPS, ŚDS i WTZ, ♣ funkcjonowanie Powiatowego Urzędu Pracy, ♣ doświadczenie w zakresie współpracy publicznych instytucji rynku pracy i instytucji wspomagających, ♣ duża różnorodność form wsparcia rynku pracy i poszczególnych grup bezrobotnych, ♣ dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych zdolnych do kształcenia kadr na potrzeby zmieniającego się rynku pracy ♣ wspieranie przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonujących rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ wysoka stopa bezrobocia, w tym osób długotrwale pozostających bez pracy, ♣ zbyt mała ilość kandydatów na rodziców zastępczych i rodzin zastępczych, w tym zawodowych ♣ brak rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych, ♣ zbyt mała ilość rodzin zastępczych pomocowych ♣ brak mieszkań usamodzielnienia, chronionych czy socjalnych ♣ niewystarczające środki na wsparcie rodzin zastępczych, ♣ niewystarczająca liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, ♣ niewystarczające środki finansowe przeznaczane na rehabilitację społeczną i zawodową, ♣ ograniczenia kadrowe pomocy społecznej, ♣ brak opieki wytchnieniowej co wiąże się z brakiem wsparcia dla opiekunów osób niepełnosprawnych, ♣ brak wolontariuszy ♣ zbyt mała opieka psychiatryczna dla dzieci i młodzieży ♣ zbyt mały dostęp do specjalistycznej pomocy i terapii ♣ wzrost skali uzależnień ♣ zwiększająca się liczba klientów pomocy społecznej w tym rodzin dysfunkcyjnych,

<ul style="list-style-type: none"> ♣ funkcjonowanie rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka, ♣ promowanie rodzinnej pieczy zastępczej ♣ funkcjonowanie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, ♣ funkcjonowanie SOSW w Ropczycach, ♣ wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez realizację różnego rodzaju dofinansowań oraz realizację różnych programów ♣ funkcjonowanie Powiatowej Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urządzeń Pomocniczych w Ropczycach ♣ Funkcjonowanie CIS ♣ Funkcjonowanie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ropczycach 	
---	--

czynniki zewnętrzne

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ♣ wspieranie rozwoju i promowanie rodzinnej pieczy zastępczej, ♣ skuteczne pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych, ♣ rozwój i wykorzystanie istniejącej infrastruktury społecznej, ♣ podnoszenie kwalifikacji i ciągły rozwój pracowników pomocy społecznej ♣ współpraca z instytucjami, organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodzinę, osoby niepełnosprawne, 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ ukrywanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej (fizycznej i psychicznej), ♣ starzejące się społeczeństwo, ♣ utrwalanie bierności zawodowej w rodzinach osób długotrwale bezrobotnych, ♣ mała ilość działających podmiotów ekonomii społecznej, ♣ niska świadomość społeczna na temat wiedzy o potrzebach i możliwościach osób niepełnosprawnych i starszych,

<ul style="list-style-type: none">♣ programy na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną,♣ promocja i wsparcie wolontariatu,♣ działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych,♣ programy na rzecz osób niepełnosprawnych,♣ upowszechnianie informacji dotyczących praw i uprawnień osób niepełnosprawnych,♣ działania na rzecz aktywizacji osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,♣ duża liczba podmiotów gospodarczych zdolnych do zatrudnienia osób bezrobotnych w tym także niepełnosprawnych,♣ realizacja programów mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu,♣ zwiększająca się świadomość osób na temat zjawiska przemocy w rodzinie i sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych,♣ inicjatywy w zakresie tworzenia miejsc pracy w ramach podmiotów ekonomii społecznej.♣ dodatni przyrost naturalny,♣ podnoszenie kompetencji i kwalifikacji funkcjonujących rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka,♣ realizacja programów dla osób niepełnosprawnych pozwalających zwiększyć poziom wykształcenia	<ul style="list-style-type: none">♣ brak infrastruktury świadczącej usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla osób starszych, chorych, niepełnosprawnych,♣ słabo rozwinięty wolontariat,♣ ograniczanie wsparcia finansowego pomocy społecznej,♣ niestabilność prawa dotycząca polityki społecznej,♣ brak systemu wsparcia dla rodziców, opiekunów osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną♣ braki finansowe i kadrowe w zakresie zatrudniania specjalistów posiadających kwalifikacje do pracy z rodziną i dzieckiem w tym także w dps♣ brak kandydatów na rodziny zastępcze♣ mało ofert pracy skierowanych do osób niepełnosprawnych♣ wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi
--	--

<p>▲ dobrze rozwinięte szkolnictwo dla dzieci i młodzieży w tym z niepełnosprawnościami lub specjalnymi potrzebami</p>	
--	--

VI. Cele strategiczne i operacyjne

I. Cel strategiczny: <i>Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej</i>			
Cele operacyjne:	Proponowane działania		
1. Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.	1.1 Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pozyskiwanie, kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do tworzenia i realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej. 1.2 Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób zainteresowanych tematyką rodzinnej pieczy zastępczej, w tym kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. 1.3 Zwiększenie liczby rodzin zastępczych, w tym rodzin zawodowych. 1.4 Zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.		
Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Ropczyce	Starostwo Powiatowe w Ropczycach	środki powiatu, dotacje celowe, środki budżetowe, środki gmin, środki unijne inne źródła	2021-2027
Wskaźniki realizacji celu:			
- liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych – 5/program - liczba nowopowstałych rodzin zastępczych – 10/program - liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - 10/program - liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej – 4/program - liczba przeszkolonych kandydatów – 4/program - liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodzin zastępczych – 3/program - liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia – 4/program - liczba powstałych rodzin pomocowych – 1/program			
2. Wspieranie rodzin i rozwój różnych form pieczy zastępczej.	2.1 Wsparcie rodzin zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. 2.2 Organizowanie szkoleń oraz grup wsparcia dla rodzin zastępczych mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.		

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

	2.3 Utworzenie wśród istniejących rodzin zastępczych rodzin pełniących funkcje rodzin pomocowych. 2.4 Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. 2.5 Finansowanie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. 2.6 Tworzenie i realizacja programów na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. 2.7 Promowanie różnych form pieczy zastępczej.		
Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Ropczyce	środowisko lokalne, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Adopcyjny, Sąd, Starostwo Powiatowe w Ropczycach Organizacje pozarządowe	środki powiatu, dotacje celowe, środki unijne, środki gminy, środki własne inne źródła	2021-2027
Wskaźniki realizacji celu: - liczba placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie powiatu – min.1/program - liczba dzieci/młodzieży korzystających ze wsparcia w placówkach wsparcia dziennego – min. 25/rok - liczba szkoleń/warsztatów dla rodziców z zakresu rozwijania kompetencji rodzicielskich – 1/rok - liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodzin zastępczych – 3/program - liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia – 4/program - liczba powstałych rodzin pomocowych – 1/program - liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa – 5/rok - zapewnienie finansowania rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej – 600 000,00/rok - liczba realizowanych programów na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – 1/program - liczba działań podejmowanych w celu promowania różnych form pieczy zastępczej – 2/program			
3. Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia się wychowanków pieczy zastępczej i innych instytucji.	3.1 Tworzenie i realizacja programów usamodzielnienia. 3.2 Wspieranie usamodzielnianych wychowanków. 3.3 Podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych. 3.4 Finansowanie pomocy wychowankom w procesie usamodzielnienia.		

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

	3.5 Uruchomienie mieszkania chronionego.		
Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Ropczyce	Środowisko lokalne, Powiatowy Urząd Pracy, Gminy	środki powiatu, środki własne, środki unijne, środki Wojewody, inne źródła,	2021-2027
Wskaźniki realizacji celu:			
<ul style="list-style-type: none"> - liczba zawartych indywidualnych programów usamodzielnienia – 10/program - liczba usamodzielnianych wychowanków objętych wsparciem i korzystających z pomocy – 8/program - liczba zrealizowanych programów – 5/program - zapewnienie finansowania pomocy wychowankom w procesie usamodzielniania – 100 000,00/rok - liczba mieszkań chronionych – 1 			
II. Cel strategiczny: Wsparcie osób z niepełnosprawnością i starszych.			
Cele operacyjne:	Proponowane działania		
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.	1.1 Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej (określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych), 1.2 Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych i starszych oraz dostępnych formach wsparcia, 1.3 Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem poprzez uczestnictwo w wydarzeniach w kulturalnych, integracyjnych itp., 1.4 Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do korzystania z opieki zdrowotnej, rehabilitacji, 1.5 Realizacja programów na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych, 1.6 Rozwój bazy wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych (WTZ, ŚDS, SOSW, mieszkania chronione, wspomagane, opieka wytchnieniowa itp.), 1.7 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, 1.8 Funkcjonowanie Powiatowej Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urzędzeń Pomocniczych w Ropczycach, 1.9 Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania problemów osób niepełnosprawnych,		

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

	1.10 Rozbudowa i modernizacja domów pomocy społecznej z terenu powiatu służyących osobom starszym, niepełnosprawnym, chorym, 1.12 Podniesienie poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych - dzieci i dorosłych w celu zmniejszenia wykluczenia społecznego.		
Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR Ropczyce, organizacje pozarządowe, gminy, WTZ, ŚDS, DPS, SOSW	wydziały Starostwa Powiatowego, PUP, PFRON, jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe	środki własne, środki PFRON, środki gminne, środki unijne, środki wojewody, środki ministerialne, środki organizacji pozarządowych, inne źródła	2021-2027
Wskaźniki realizacji celu:			
<ul style="list-style-type: none"> - liczba udzielonych dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych, tłumacza języka migowego - 10/rok - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, transportowych – 2/program - liczba dofinansowań do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych sprzętu rehabilitacyjnego – 400/rok - liczba dofinansowań do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych - 5/rok - liczba wydanych broszur/ulotek/ - 500 szt. - liczba informacji prasowych -10 - liczba informacji na stronie internetowej - 6/rok - liczba spotkań informacyjnych -7 - ilość imprez/wydarzeń kulturalnych, integracyjnych – 3/rok - liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności uprawniających do świadczeń poza kolejnością 150/rok - liczba zrealizowanych programów – 1 - liczba uczestników środowiskowego wsparcia - 140/rok - kwoty przeznaczone na funkcjonowanie bazy wsparcia środowiskowego – 2700 000,00/rok - liczba powstałych nowych miejsc środowiskowego wsparcia – 5 - liczba miejsc opieki wytchnieniowej – 5/rok - liczba osób (dzieci) korzystająca ze wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (SOSW) 20/ rok 			

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w projektach dotyczących integracji społecznej (np. CIS) 10/rok - liczba inicjatyw – 2 - liczba osób wypożyczających sprzęt – 350/rok - liczba podjętych inicjatyw – 2 - liczba organizacji pozarządowych z którymi współpracowano i wspierano na rzecz osób niepełnosprawnych – 4 - liczba osób objętych opieką całodobową w DPS – 180/rok - liczba modernizacji/rozbudowy/dostosowania DPS - liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej (np. ZAZ, spółdzielnia socjalna itp.) – 1/program - liczba osób, które uzyskały dofinansowanie do nauki na poziomie wyższym – 25/rok - liczba dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do SOSW w Ropczycach – 40/rok 			
2. Wspieranie i aktywizacja osób starszych.		2.1 Zapewnienie instytucjonalnej całodobowej opieki osobom starszym, chorym w celu zapewnienie godnych warunków życia, DDO lub ZO-L; 2.2 Aktywizacja społeczna seniorów poprzez wspieranie różnorodnych form twórczości artystycznej seniorów, spotkania, imprezy, wycieczki itp. ; 2.3 Tworzenie i wspieranie powstawania nowych placówek opieki dla seniorów; 2.4 Utrzymanie i modernizacja istniejącej bazy lokalowej służącej osobom starszym; 2.5 Realizacja programów na rzecz osób starszych.	
Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, gminy, organizacje pozarządowe, ZOZ, ŚDS, WTZ, DPS	PCPR w Ropczycach	środki gminne dotacje celowe, środki PFRON, środki powiatu środki Wojewody, środki ministerialne środki unijne, środki własne, środki organizacji pozarządowych, inne źródła,	2021-2027
Wskaźniki realizacji celu:			

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

<ul style="list-style-type: none"> - liczba miejsc opieki dla osób starszych, chorych -10/rok - liczba spotkań, imprez, wydarzeń artystycznych – 2/rok - liczba powstałych placówek dla seniorów – 1/program - liczba osób korzystających z istniejącej bazy lokalowej służącej osobom starszym 10/rok - liczba wyremontowanych/przebudowanych/dostosowanych obiektów lokalowych dla osób starszych -1 - liczba zrealizowanych programów - 1 	
III. Cel strategiczny: Ograniczanie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy w powiecie ropczycko-sędziszowskim.	
Cele operacyjne:	Proponowane działania
1. Skuteczna aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych - rozwój mobilności zawodowej i przestrzennej.	<ul style="list-style-type: none"> 1.1 Zminimalizowanie długotrwałego bezrobocia – aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem; 1.2. Realizacja programów wspierających zatrudnienie osób bezrobotnych. 1.3. Promocja aktywnego poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne.
<p>Wskaźniki realizacji celu: Liczba osób, które zostały wyłączone z ewidencji z uwagi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podjęcie pracy niesubsydiowanej - min. 50 osób/rok - podjęcie pracy subsydiowanej – min. 50 osób/rok <p>Liczba osób skierowanych do pracy przez PUP w programie dofinansowania prac interwencyjnych - min. 20 osób/rok Liczba osób skierowanych do pracy przez PUP w programie dofinansowania robót publicznych - min. 20 osób/rok Liczba staży zawodowych organizowanych za pośrednictwem PUP - min. 30 osób/ rok Liczba przyznanych dodatków aktywizacyjnych (w przypadku podjęcia pracy przez bezrobotnego bez pośrednictwa PUP w okresie posiadania prawa do zasiłku dla bezrobotnych) - min. 30 osób/rok</p>	
2.Intensyfikacja działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy w powiecie.	<ul style="list-style-type: none"> 2.1 Wspieranie samozatrudnienia; 2.2 Wsparcie podmiotów gospodarczych na lokalnym rynku pracy w tworzeniu nowych miejsc pracy.
<p>Wskaźniki realizacji celu: Liczba dotacji udzielonych na rozpoczęcie działalności gospodarczej - min. 20/rok Liczba nowych miejsc pracy utworzonych poprzez sfinansowanie wyposażenia lub doposażenia tworzonych stanowisk pracy - min. 20/rok</p>	
3.Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 Dostosowanie oferty edukacyjnej powiecie do potrzeb lokalnego rynku pracy;

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

zasobów ludzkich w kierunkach zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy.	3.2 wsparcie osób w działaniach na rzecz zdobycia lub poszerzenia kwalifikacji zawodowych dopasowanych do zapotrzebowania rynku pracy.		
Wskaźniki realizacji celu: Liczba osób którym dofinansowano koszty studiów podyplomowych w celu konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji – min 5 osób/rok Liczba osób którym sfinansowano koszty szkoleń w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia lub utrzymania zatrudnienia - min. 10/rok Liczba osób, którym udzielono wsparcia w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego na realizację działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców - min. 20/rok			
4. Integracja społeczna i adaptacja zawodowa osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób niepełnosprawnych.	4.1 Realizacja programów wspierających zatrudnienie osób niepełnosprawnych; 4.2 Promocja samozatrudnienia osób niepełnosprawnych; 4.3. Realizacja programów aktywizujących oraz integrujących społecznie osoby niepełnosprawne.		
Wskaźniki realizacji celu: Liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały zatrudnienie za pośrednictwem PUP - min. 10 osób/rok Liczba zrealizowanych projektów/programów skierowanych do niepełnosprawnych osób bezrobotnych - min. 1 projekt/program/rok Liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznano środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej - min. 3 osoby/program Liczba osób niepełnosprawnych, uczestniczących w programach aktywizujących lub integrujących społecznie, dotyczących rynku pracy - min. 10 osób/rok Liczba dotacji dla pracodawców na wyposażenie stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej - min. 3 dotacje/rok Liczba staży zawodowych i innych form zatrudnienia organizowanych za pośrednictwem PUP - min. 3 osoby/ program Liczba osób, którym sfinansowano szkolenia zawodowe – 2/program			
Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PUP	PCPR, CIS, Pracodawcy, Organizacje pozarządowe, Instytucje pomocy społecznej,	środki funduszu pracy środki PFRON, środki powiatu, środki unijne, środki własne,	2021-2027

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

	Placówki oświatowe	środki organizacji pozarządowych, inne źródła,	
IV. Cel strategiczny: Wspieranie osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym z powodu przemocy w rodzinie lub uzależnienia			
Cele operacyjne:	Proponowane działania		
1. Tworzenie sprawnego systemu pomocy mieszkańcom powiatu ropczycko-sędziszowskiego znajdującym się w sytuacji trudności życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie.	<p>1.1. Świadczenie osobom i rodzinom, znajdującym się w sytuacjach kryzysowych pomocy w formie interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, rodzinnego.</p> <p>1.2. Prowadzenie działań profilaktycznych w tym w zakresie uzależnień, edukacyjnych sprzyjających nauce radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, wzmocnieniu więzi rodzinnych oraz możliwości uzyskania pomocy, w tym promowanie zdrowego stylu życia szczególnie wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>1.3. Podnoszenie kompetencji zawodowych osób pracujących w obszarze interwencji kryzysowej oraz specjalistów tworzących lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>1.4. Realizacja oddziaływań terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.</p>		
Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
POIK Placówki oświatowe, PSSE ZOZ	GOPS, KPP, SR, PR, PP-P GKRPA	środki powiatu środki unijne, środki własne, inne źródła	2021-2027
Wskaźniki realizacji celu:			
<ul style="list-style-type: none"> - liczba interwencji kryzysowej w ramach działalności POIK- 50 spraw/ rok - liczba porad specjalistycznych łącznie w ramach działalności POIK –100 porad / rok - liczba opracowanych i rozpowszechnionych informacji, ogłoszeń, opracowań autorskich itp. – 12 / rok - liczba opracowanych i wydanych publikacji w formie ulotek, broszur itp.- 1/ rok - liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji, grup roboczych itp. - 1/ rok - liczba zrealizowanych programów profilaktycznych – 6/ rok - liczba osób uzależnionych objętych oddziaływaniami terapeutycznymi – 50/rok - liczba osób współuzależnionych objętych oddziaływaniami terapeutycznymi – 25/rok - liczba udzielonych porad/świadczeń – 1000/rok 			

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

2. Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy w powiecie ropczycko-sędziszowskim.	2.1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie oddziaływań informacyjnych, edukacyjnych, profilaktycznych itp. 2.2. Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, tj. osób doświadczających przemocy, stosujących przemoc oraz świadków przemocy. 2.3. Rozwijanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2.4. Realizacja projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.		
Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
POIK	ZI, GOPS, KPP, SR, PR PP-P	środki powiatu, środki gminne, środki unijne, środki własne, inne źródła	2021-2027
Wskaźniki realizacji celu: - liczba opracowanych i zrealizowanych programów informacyjnych, edukacyjnych lub profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1/rok - liczba osób korzystających z tymczasowego schronienia w POIK lub skierowanych do SOW – 2/program - liczba osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, korzystających ze specjalistycznej pomocy w ramach interwencji kryzysowej, procedury NK, poradnictwa specjalistycznego – 10/rok - liczba udziału w posiedzeniach ZI i grup roboczych – 4/rok - liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy – 1/rok - liczba zrealizowanych szkoleń, konferencji, grup samopomocowych, superwizji – 1/rok - liczba osób uczestniczących w szkoleniach, konferencjach, grupach samopomocowych, superwizjach – 15/rok - liczba zrealizowanych projektów, programów osłonowych – 1/program			
V. Cel strategiczny: Rozwój instytucji pomocy społecznej powiatu oraz propagowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego			
Cele operacyjne:	Proponowane działania		
1. Doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej działającej w obszarze	1.1 Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników szeroko rozumianej pomocy społecznej poprzez doskonalenie i rozwój, w celu zapewnienia jak najlepszego standardu świadczonych usług. 1.2 Wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej.		

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

szeroko rozumianej pomocy społecznej.	1.3 Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji i organizacji pomocy społecznej.		
Wskaźniki realizacji celu: - liczba pracowników, którzy podnosili kwalifikacje zawodowe, np. poprzez udział w szkoleniach - 25/rok - liczba szkoleń w których brali udział pracownicy – 5/rok - liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników instytucji pomocy społecznej – 5/program			
2. Współpraca instytucji powiatowych i gminnych oraz organizacji pozarządowych w zadaniach z zakresu pieczy zastępczej, wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i bezrobotnych, interwencji kryzysowej.	2.1 Rozwijanie interdyscyplinarnej współpracy instytucji powiatowych i gminnych w zakresie rozwiązywania problemów szeroko rozumianej pomocy społecznej. 2.2 Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie wspólnych działań. 2.3 Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej. 2.4 Rozwój wolontariatu jako forma rozwoju społeczności lokalnej przyczyniająca się do wsparcia osób niepełnosprawnych, starszych oraz rodzin. 2.5 Realizacja programów finansowanych z różnych źródeł.		
Wskaźniki realizacji celu: - liczba realizowanych projektów, programów – 2/program - liczba zorganizowanych wspólnie imprez/wydarzeń specjalnych na rzecz rodzin zastępczych lub osób niepełnosprawnych – min. 1 rocznie - liczba organizacji pozarządowych, działających w obszarze pomocy społecznej na terenie powiatu – 4/program - liczba inicjatyw wspierających rozwój ekonomii społecznej – 1/rok - liczba działań podjętych w celu rozwoju wolontariatu – 3/program - liczba wolontariuszy – 2/rok			
Realizator	Partnerzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
PCPR w Ropczycach	instytucje pomocy społecznej, instytucje oświatowe, ROPS w Rzeszowie, podmioty ekonomii społecznej, inne	środki własne, środki powiatu, środki gminy środki unijne, dotacje celowe, inne źródła	2021-2027

VII. Monitoring i ewaluacja

W celach skutecznego wdrażania *Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027* niezbędny jest monitoring i ewaluacja. Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Ropczycach, zgodnie z art. 112 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. jest koordynatorem realizacji strategii.

Monitoring osiągnięcia celów strategicznych polegać będzie na corocznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych, bądź zrealizowanych już działań. Zgromadzone w ten sposób dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawiają się w trakcie wdrażania Strategii oraz stwierdzić, czy wyznaczone cele zmierzają we właściwym kierunku i przynoszą właściwe efekty.

Monitoring realizowany będzie zgodnie z zasadami:

- a) wiarygodności – uzyskana informacja musi być wiarygodna, oparta na niepodważalnych danych;
- b) aktualności – informacje powinny być gromadzone, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, który umożliwi poczynienie niezbędnych korekt w celu ewentualnej aktualizacji strategii;
- c) obiektywności – monitorowanie prowadzone będzie w oparciu o analizę wskaźników realizacji celów, proponowanych w powyższej strategii;
- d) koncentracji na punktach strategicznych – monitorowanie powinno skupiać się przede wszystkim na tych obszarach życia społeczno-gospodarczego, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia największych odchyleń, mogących wywoływać zahamowania w realizacji założeń strategii lub ich zatrzymanie;
- e) realizmu – monitorowanie musi być zgodne z realiami realizowanych zadań;
- f) koordynacji informacji – monitorowanie musi być skoordynowane z tokiem prowadzonych prac i jednocześnie nie może przeszkadzać w realizacji podejmowanych działań;
- g) elastyczności – proces monitorowania powinien być elastyczny i zapewniać szybkie reagowanie na zachodzące zmiany.

Monitoring strategii umożliwi ocenę poziomu wdrożenia celów strategicznych. Dzięki systematycznemu gromadzeniu oraz analizowaniu zebranych informacji na temat zrealizowanych, a także będących w realizacji działań, możliwe będzie przygotowanie **sprawozdania** z realizacji strategii, które koordynator realizacji strategii corocznie przedstawi Radzie Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego.

Ewaluacja strategii będzie przeprowadzana co dwa lata. Okresowa ocena założeń programu prowadzona będzie na podstawie danych statystycznych, informacji własnych, materiałów sprawozdawczych i innych dostępnych źródeł przekazanych do koordynatora strategii od realizatorów merytorycznych poszczególnych celów, instytucji pomocy społecznych, organizacji pozarządowych i innych podmiotów. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, możliwe będzie podjęcie prac korygujących, zaplanowanie nowych działań i zadań mających na celu aktualizację i dostosowanie obowiązującej strategii do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu ropczycko-sędziszowskiego.

VIII. Zakończenie

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027 jest dokumentem długofalowym, planującym konkretne działania w ramach przyjętych założeń. Realizacja zapisów zawartych w strategii zależeć będzie od posiadanych i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. W celu osiągnięcia zamierzonych celów, niezbędna będzie współpraca wielu podmiotów realizujących zadania polityki społecznej i działających na rzecz społeczności lokalnej.

Strategia nie wyczerpuje wszystkich działań i potrzeb społecznych, które można byłoby w niej uwzględnić, wybrano te najistotniejsze, zorientowane głównie na przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków zdiagnozowanych wcześniej problemów społecznych oraz aktywizację środowisk, ze wskazaniem partnerów społecznych.

Spis tabel:

Tabela 1 Ludność powiatu ropczycko-sędziszowskiego w 2019 roku.....	7
Tabela 2 Ludność powiatu ropczycko-sędziszowskiego w podziale na gminy.....	8
Tabela 3 Wybrane dane statystyczne powiatu ropczycko-sędziszowskiego na tle województwa.....	8
Tabela 4 Liczba pacjentów zapisanych do lekarza, pielęgniarki, położnej, higienistki szkolnej w ZOZ Ropczyce - stan na 31.12.2019 r.	10
Tabela 5 Ruch chorych w Szpitalu Powiatowym w roku 2019.....	10
Tabela 6 Ruch chorych w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w 2019 roku.....	11
Tabela 7 Szkolnictwo w powiecie ropczycko-sędziszowskim w roku szkolnym 2018/2019.....	13
Tabela 8 Liczba przestępstw na terenie powiatu według kategorii.....	16
Tabela 9 Główny zakres działalności PCPR.....	18
Tabela 10 Zmiana poziomu bezrobocia w latach 2013-2019.....	31
Tabela 11 Zmiany liczby osób bezrobotnych z uwzględnieniem płci w latach 2013-2019	33
Tabela 12 Zarejestrowani bezrobotni wg wieku na koniec 2019 r.....	33
Tabela 13 Zmiany osób bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia w latach 2014-2019.....	34
Tabela 14 Zarejestrowania bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2019 r.	34
Tabela 15 Zmiany liczby osób bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy w latach 2014-2019.....	35
Tabela 16 Zmiany liczby osób bezrobotnych do 30 roku życia w latach 2014-2019	36
Tabela 17 Zmiany liczby osób bezrobotnych po 50 roku życia w latach 2015-2019	36
Tabela 18 Uczestnictwo osób bezrobotnych w wybranych aktywnych formach rynku pracy.....	37
Tabela 19 Uczestnictwo osób bezrobotnych niepełnosprawnych w wybranych aktywnych formach rynku pracy.....	37
Tabela 20 Liczba rodzin objętych pomocą przez ośrodki pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	40
Tabela 21 Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	42
Tabela 22 Liczba wydanych orzeczeń z podziałem na wiek w latach 2017-2019	42
Tabela 23 Liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.....	43
Tabela 24 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności u osób przed 16 rokiem życia.....	44
Tabela 25 Liczba wydanych kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się rehabilitacją w latach 2017-2019.....	44
Tabela 26 Zadania realizowane przez powiat z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR w Ropczycach w latach 2017-2019	45
Tabela 27 Liczba osób korzystających z Powiatowej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych w latach 2017-2019.....	46
Tabela 28 Liczba wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2017-2019.....	47
Tabela 29 Liczba osób i wysokość środków finansowych przeznaczona na realizację pilotażowego programu "Aktywny samorząd" w latach 2017-2019.....	48
Tabela 30 Środki finansowe przeznaczone na realizację programu "Wyrównywanie różnic pomiędzy regionami III" w latach 2017-2019.....	49
Tabela 31 Liczba otrzymanych środków na "Zajęcia klubowe w WTZ" w latach 2018-2019	49
Tabela 32 Liczba osób i kwota dofinansowania ze środków PFRON na rehabilitację zawodową.....	50
Tabela 33 Uczestnictwo osób bezrobotnych niepełnosprawnych w wybranych aktywnych formach rynku pracy.....	50
Tabela 34 Liczba osób przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Lubzinie i Rudzie w latach 2017-2019.....	52
Tabela 35 Liczba osób korzystających ze wsparcia ŚDS w latach 2017-2019	53
Tabela 36 Charakterystyka uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ropczycach w latach 2017-2019.....	54
Tabela 37 Liczba asystentów zatrudnionych w OPS-ach oraz rodzin objętych ich pomocą w latach 2018-2019.....	57

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego na lata 2021-2027*

<i>Tabela 38 Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2017-2019.....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 39 Liczba rodzin zastępczych z podziałem na poszczególne gminy powiatu ropczycko-sędziszowskiego.....</i>	<i>60</i>
<i>Tabela 40 Liczba dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego.....</i>	<i>60</i>
<i>Tabela 41 Pomoc udzielana usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015-2019.....</i>	<i>61</i>
<i>Tabela 42 Liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy w POIK w latach 2017-2019..</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 43 Liczba porad w ramach świadczenia przez POIK poradnictwa specjalistycznego w latach 2017-2019.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabela 44 Liczba interwencji domowych i założonych procedur Niebieskie Karty przez funkcjonariuszy KPP w Ropczycach w latach 2017-2018.....</i>	<i>66</i>
<i>Tabela 45 Liczba procedur Niebieskie Karty założonych w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2017-2019.....</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 46 Liczba osób pokrzywdzonych przemocą w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2017-2019.....</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 47 Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2017-2019.....</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 48 Liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy w POIK w związku z sytuacją przemocy w rodzinie w latach 2017-2019.....</i>	<i>68</i>

Spis wykresów:

<i>Wykres 1 Ludność powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2015-2019.....</i>	<i>7</i>
<i>Wykres 2 Wartość procentowa udziału wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w budżecie powiatu ropczycko-sędziszowskiego.....</i>	<i>24</i>
<i>Wykres 3 Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w tys. zł w roku 2018.....</i>	<i>24</i>
<i>Wykres 4 Udział wydatków na pomoc społeczną w budżetach gmin powiatu ropczycko-sędziszowskiego w 2018 r. - wartość procentowa.....</i>	<i>25</i>
<i>Wykres 5 Powody przyznawania pomocy społecznej w 2019 roku w powiecie ropczycko-sędziszowskim.....</i>	<i>26</i>
<i>Wykres 6 Powody przyznawania pomocy społecznej w 2019 roku w powiecie ropczycko-sędziszowskim - wartości procentowe.....</i>	<i>26</i>
<i>Wykres 7 Zasięg ubóstwa w Polsce w latach 2008-2019 według przyjętych w danym roku granic ubóstwa (w % osób w gospodarstwach domowych).....</i>	<i>28</i>
<i>Wykres 8 Stopa bezrobocia powiatu ropczycko-sędziszowskiego w latach 2013-2019.....</i>	<i>32</i>
<i>Wykres 9 Liczba osób bezrobotnych w latach 2010 - wrzesień 2020.....</i>	<i>39</i>
<i>Wykres 10 Stopa bezrobocia w powiecie ropczycko-sędziszowskim.....</i>	<i>39</i>
<i>Wykres 11 Liczba uczestników oraz pracowni w WTZ Caritas w Ropczycach i WTZ w Wielopolu Skrz. w 2019 r.....</i>	<i>51</i>
<i>Wykres 12 Liczba decyzji umieszczających w Domach Pomocy Społecznej w Lubzinie i Rudzie wydanych w latach 2017-2019.....</i>	<i>53</i>
<i>Wykres 13 Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w latach 2017-2019.....</i>	<i>59</i>